

ΔΕΛΤΙΟΝ
ΤΗΣ
ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ
ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ' - ΤΟΜΟΣ Ζ'
1973 - 1974

ΑΘΗΝΑΙ
1974

ΑΑ-ΚΕΒΜΤ/722

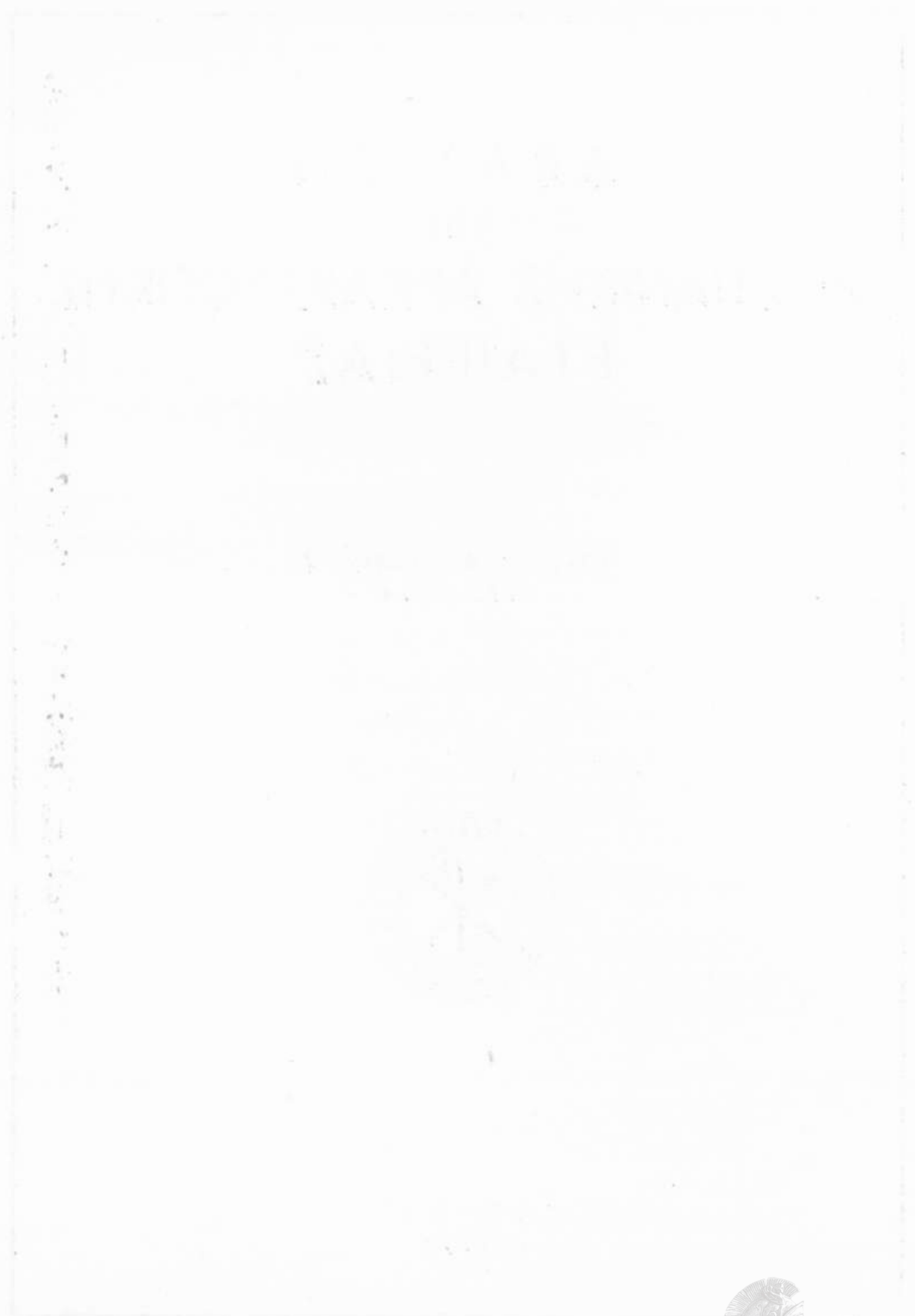
ΔΕΛΤΙΟΝ
ΤΗΣ
ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ
ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ' - ΤΟΜΟΣ Ζ'
1973 - 1974

ΑΘΗΝΑΙ
1974

Δελτίον
τῆς Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογικῆς
Ἑταιρείας

ΠΡΟΣΘΗΚΑΙ - ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ

Σελ. 31, Σημειώσεις. Πρόσθεσε : Ἡ μελέτη αὐτή συμπληρώθηκε τὴν Ἀνοιξὴ τοῦ 1973 στὸ Ἰνστιτοῦτο Ἱστορίας τῆς Τέχνης τῆς Heidelberg Γερμανίας. Τὴ δυνατότητα ἐρευνητικῆς ἐργασίας στὸ Ἰνστιτοῦτο αὐτὸ ὀφείλω σὲ ὑποτροφία τῆς Alexander von Humboldt-Stiftung, ποὺ εὐχαριστῶ καὶ πάλι θερμά.

» 48, σειρὰ 8. Ἀντί : καὶ ἡ μεταφορά, διάβαζε : ὅμως ἡ μεταφορά.

» 55, σειρὰ 7. Ἀντί : ist nur linke, διάβαζε : ist nur der linke.

» 56, σειρὰ 26 - 27. Ἀντί : Interventionsworte in Komposition, διάβαζε : Interventionsworte stehen in Kompositionen.

» 57, σειρὰ 3. Ἀντί : nur sich das hier, διάβαζε : nur das sich hier.

Page 59, ligne 29. Lire pl 15 au lieu de pl. 14.

Σελ. 146. Ἀντί : πίν. 50, 1, διάβαζε : πίν. 50, 3.

» 146. Ἀντί : πίν. 50, 3, διάβαζε : πίν. 50, 1.

Πίν. 50, 1. Ἀντί : Τοιχογραφία Ἀγ. Κλήμεντα Ἀχρίδας, διάβαζε : Τοιχογραφία Καθολικοῦ Βατοπεδίου.

» 50, 3. Ἀντί : Τοιχογραφία Καθολικοῦ Βατοπεδίου, διάβαζε : Τοιχογραφία Ἀγ. Κλήμεντα Ἀχρίδας.

Ο ΤΟΜΟΣ ΑΥΤΟΣ ΑΦΙΕΡΩΝΕΤΑΙ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΝΗΜΗΝ ΤΟΥ

ΑΝΑΤΟΛΕ ΦΡΟΛΩ

1906 — 1972

ΣΟΦΟΥ ΕΡΕΥΝΗΤΟΥ

ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΚΑΙ ΛΑΤΡΕΙΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίς
X. ΜΠΟΥΡΑ, Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Ἐλεήμων Λιγουριοῦ Ἀργο- λίδος (πίν. 1 - 6)	1 - 28
CH. BOURAS, The Church of Hagios Ioannes Eleimon at Li- gourio (summary)	29 - 30
ΣΤ. ΠΑΠΑΔΑΚΗ - OEKLAND, Οἱ τοιχογραφίες τῆς Ἁγίας Ἄννας στὸ Ἀμάρι. Παρατηρήσεις σὲ μία παραλλαγή τῆς Δεήσεως (πίν. 7 - 10)	31 - 54
S. PARADAKI - OEKLAND, Die Fresken der Hl. Anna in Amari. Bemerkungen zu einer Variation der Deesis (Zusam- menfassung)	55 - 57
M. SOTIRIOU, L'icone en mosaïque de saint Jean l'Évangé- liste de Lavra (πίν. 11 - 15)	58 - 60
A. ΞΥΓΓΟΠΟΥΛΟΥ, Αἱ τοιχογραφίαι τοῦ Ἀκαθίστου εἰς τὴν Παναγίαν τῶν Χαλκέων Θεσσαλονίκης (πίν. 16 - 19) . . .	61 - 75
A. ΧΥΝΓΟΡΟΥΛΟΣ, Les fresques de l'Acathiste dans l'église de la Vierge ton Chalceon à Thessalonique (résumé). . . .	76 - 77
M. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ, Ἐπιτάφια χρονολογημένη ἐπιγραφή στὴν Πρωτόθρονη Νάξου (πίν. 51 - 52)	78
ΝΤ. ΜΟΥΡΙΚΗ, Οἱ βυζαντινὲς τοιχογραφίες τῶν παρεκκλη- σίων τῆς Σπηλιᾶς τῆς Πεντέλης (πίν. 20 - 44)	79 - 115
D. MOURIKI, The Byzantine Frescoes in the Chapels of the Cave of Penteli (summary)	116 - 119
A. ΞΥΓΓΟΠΟΥΛΟΥ, Διόρθωσις	120
A. ΟΡΛΑΝΔΟΥ, Ἐν ἀκόμῃ ἐπιπεδόγλυφον ἀπὸ τὴν Ἄρταν (πίν. 45 - 46)	121 - 125
A. ORLANDOS, Encore une sculpture champlevée d'Arta (résumé)	126

VIII

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίς
A. ΞΥΓΓΟΠΟΥΛΟΥ, Ἡ τοιχογραφία τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Ὁσίου Λουκᾶ	127 - 137
A. XYNGOPOULOS, La fresque de Josué au Monastère de Saint - Luc en Phocide (résumé)	138
M. ΣΩΤΗΡΙΟΥ, Ἐνταφιασμός - Θρῆνος (πίν. 47 - 50)	139 - 147
M. SOTIRIOU, Mise au Tombeau - Thrène (résumé)	147 - 148
M. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ, Ψηφιδωτὴ εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ στὴ Λαύρα (πίν. 53 - 56)	149 - 156
M. CHATZIDAKIS, Une icône en mosaïque du Christ à Lavra (résumé)	157
Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία Βυζαντινῆς καὶ Μεταβυζαντινῆς τέχνης 1970 - 1974	159 - 203

Ο ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΕΛΕΗΜΩΝ ΛΙΓΟΥΡΙΟΥ ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ

(ΠΙΝ. 1 - 6)

Ἀπαραίτητη προϋπόθεση για μελλοντικές συνθετικές μελέτες με θέμα τὴν ἀρχιτεκτονικὴ στὴν βυζαντινὴ Ἑλλάδα, ἀποτελεῖ ἡ διεξοδική ἀνάλυση τῶν ἐπὶ μέρους μνημείων της. Ἡ μικρὴ αὐτὴ ἐργασία ἀποβλέπει στὸν πλουτισμὸ τοῦ ἀρχείου τῶν ἐκκλησιῶν τῆς μεσοβυζαντινῆς Πελοποννήσου, μετὰ τὴν ἐξέταση ἑνὸς ἀξιοπρόσεκτου ἂν καὶ ὄχι τελείως ἀγνώστου μνημείου. Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Ἐλεήμων στὸ Λιγouriό ἤδη ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Millet λογαριαζόταν ἀνάμεσα στοὺς σημαντικοὺς ναοὺς τῆς λεγομένης «Ἑλλαδικῆς Σχολῆς», ἀλλὰ τὸ γεγονὸς ὅτι μέχρι σήμερα ποτὲ δὲν τοῦ ἀφιερώθηκε μιὰ εἰδικὴ μελέτη κάνει τὶς γνώσεις μας γι' αὐτόν, πολὺ περιορισμένες.

Ἡ περιοχὴ στὴν ὁποία βρίσκεται ὁ Ἅγιος Ἰωάννης εἶναι πλούσια σὲ ἀρχαιότητες. Ἡ εὐφορὴ κοιλάδα τῆς Ἀργολίδας ποὺ φθάνει πρὸς τὰ ἀνατολικά ὡς τὸ Ἀσκληπιεῖο τῆς Ἐπιδαύρου, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἀρχαῖα¹ ἔχει καὶ ἄλλα σημαντικὰ μνημεῖα τῆς Βυζαντινῆς καὶ τῆς μεταβυζαντινῆς περιόδου². Ἡ ἴδια ἡ ἐκκλησία βρίσκεται δεξιὰ ἀπὸ τὸν κύριον δρόμον ποὺ ὀδηγεῖ πρὸς τὸ Ἱερὸ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, εὐθὺς μετὰ τὴν ἐξοδο τοῦ χωριοῦ³ (Πίν. 1, Α,Β). Τόσο γιὰ τὴν ἐκκλησία, ὅσο καὶ γιὰ τὸν οἰκισμὸ τοῦ Λιγouriοῦ δὲν εἶναι γνωστὲς (στὸν γράφοντα τουλάχιστον) πληροφορίες ἀπὸ βυζαντινὰ ἢ μεταγενέστερα κείμενα. Ἡ παλαιότερη(;) μνεία τοῦ κάστρου τοῦ Λιγouriοῦ ἀνήκει στὰ μέσα τοῦ 15ου αἰῶνος⁴ καὶ δὲν παρουσιάζει ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον.

1. Βλ. Louis E. Lord, *The Pyramids of Argolis*, Hesp. VII, (1938) σ. 481 - 527. καὶ I. Παπαδημητρίου, Π.Α.Ε. 1951, σ. 212. Εἰκ. 11.

2. Βλ. Χρ. Α. Γιαμαλίδης, Ἀρχαῖαι ἐκκλησίαι Ἐπιδαύρου καὶ τῶν πέριξ χωρίων, Ἀθηνᾶ, 25 (1913) σ. 405 - 429, Ν. Ε., ζ', σ. 332, Ε.Ε.Β.Σ., Β', σ. 323.

3. Τόσο ὁ Monneret de Villard, ὅσο καὶ ὁ Millet, ὁρίζουν ὅτι ὁ ναὸς βρίσκεται στὸ Κορῶνι Ἀργολίδος. Πρόκειται περὶ παρανοήσεως. Τὸ Κορῶνι εἶναι μικρὸς οἰκισμὸς νοτίως τοῦ Λιγouriοῦ.

4. Βλ. D. Zakythinos, *Le Despotat Grec de Morée*, I, Paris 1932, σ. 281, II, Athènes 1953, σ. 115, ὅπου καὶ οἱ πηγὲς τῶν πληροφοριῶν.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ
1970-1974

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ

Ἡ Χ. Α. Ε. ἔκρινε σκόπιμο νὰ προστεθῇ στὸν τόμον αὐτὸ βιβλιογραφία τῶν μελετῶν περὶ βυζαντινῆς καὶ μεταβυζαντινῆς τέχνης Ἑλλήνων ἐπιστημόνων ποὺ δημοσιεύθηκαν τὰ ἔτη 1970, 1971, 1972, 1973 καὶ ἕως τὸ τέλος Ὀκτωβρίου τοῦ 1974, εἴτε ἐδῶ εἴτε στὸ ἐξωτερικό.

Ἡ βιβλιογραφία αὐτὴ ἀποτελεῖ τὴν συνέχεια τῆς βιβλιογραφικῆς συναγωγῆς ποὺ εἶχε δημοσιευθῇ τὸ 1970 μὲ τὴν εὐκαιρία τοῦ Β' Διεθνoῦς Συνεδρίου Σπουδῶν Νοτιοανατολικῆς Εὐρώπης στὴν Ἀθήνα μὲ τὸν τίτλο : *Bibliographie de l'art byzantin et post - byzantin, 1945 - 1969. Comité Nat. Hellénique de l'Ass. Intern. d'Ét. du Sud - Est Européen, Athènes 1970.*

Γι' αὐτὸ ἀκολουθοῦμε καὶ ἐδῶ τὴν ἴδια διάταξη κατὰ ἔτη, τὶς ἴδιες συντομογραφίες καὶ τὸ ἴδιο σύστημα συσχετίσεων. Λείπουν μόνο τὰ εὔρετήρια καὶ οἱ ξενόγλωσσες μεταφράσεις τῶν τίτλων, ποὺ εἶχαν προστεθῇ ἐκεῖ ἐπειδὴ τὸ δημοσίευμα προοριζόταν γιὰ διεθνὲς κοινό.

Δὲν ἔχουν περιληφθῇ δημοσιεύματα ἀπὸ τὸν ἡμερήσιο καὶ ἐβδομαδιαῖο τύπο καὶ ἀπὸ ἐλληνικὲς ἐγκυκλοπαίδειες, γιὰ εὐνόητους λόγους.

Στὴν ἀποδελτίωση καὶ σύνταξη τῆς βιβλιογραφίας ἐργάσθηκαν οἱ ἐπιστημονικοὶ βοηθοὶ τοῦ Βυζαντινοῦ Μουσείου, κυρίες καὶ δεσποινίδες Γ. Θεοδωράκη, Α. Κυριακοπούλου, Χ. Μπαλτογιάννη, Ν. Πανσελήνου καὶ Θ. Χατζηδάκη.

Τὸ δημοσίευμα δὲν ἔχει ἀπαιτήσεις ἀπόλυτης πληρότητας, ἀλλὰ ἐλπίζομε ὅτι καὶ μὲ τὶς ἐνδεχόμενες παραλείψεις, θὰ εἶναι χρήσιμο.

Νοέμβριος 1974

Μ. Χ.

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΑΙ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

ΑΑΑ	Ἀρχαιολογικά Ἀνάλεκτα ἐξ Ἀθηνῶν, Ὑπουργεῖον Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν, Ἀθῆναι.
ΑΒΜΕ	Ἀρχεῖον Βυζαντινῶν Μνημείων Ἑλλάδος, Ἀθῆναι.
ΑΔ	Ἀρχαιολογικὸν Δελτίον, Ὑπουργεῖον Προεδρίας Κυβερνήσεως, Γενικὴ Διεύθυνσις Ἀρχαιοτήτων καὶ Ἀναστήλωσεως, Ἀθῆναι.
ΑΕ	Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερίς, Περιοδικὸν τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, Ἀθῆναι.
ΑΕυΜ	Ἀρχεῖον Εὐβοϊκῶν Μελετῶν, Ἀθῆναι.
ΑΘΜ	Ἀρχεῖον Θεσσαλικῶν Μελετῶν, περιοδικὴ ἔκδοσις τῆς Ἑταιρείας Θεσσαλικῶν Ἑρευνῶν, Βόλος,.
ΑΚΜ	Ἀρχεῖον Κορινθιακῶν Μελετῶν, Ἀθῆναι.
Ἀρχ. Θέματα	Ἀρχιτεκτονικὰ Θέματα, Ἀθῆναι.
Βυζαντινά	Ἐπιστημονικὸν Ὅργανον Κέντρου Βυζαντινῶν Ἑρευνῶν Φιλοσοφικῆς Σχολῆς Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου, Θεσσαλονίκη.
Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς	Διμηνιαῖον Θεολογικὸν καὶ Ἐκκλησιαστικὸν Περιοδικόν, Ὅργανον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη.
ΔΑΕΚ	Δελτίον Ἀναγνωστικῆς Ἑταιρείας Κερκύρας, Κέρκυρα.
ΔΧΑΕ	Δελτίον Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, Ἀθῆναι.
Δωδώνη	Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρίς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων, Ἰωάννινα.
ΕΕΒΣ	Ἐπετηρίς Ἑταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν, Ἀθῆναι.
ΕΕΚΜ	Ἐπετηρίς Ἑταιρείας Κυκλαδικῶν Μελετῶν, Ἀθῆναι.
ΕΕΛΜ	Ἐπετηρίς Ἑταιρείας Λευκαδικῶν Μελετῶν, Ἀθῆναι.
ΕΘΣΠΑ	Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρίς Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.
ΕΘΣΠΘ	Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρίς Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη.

Ἑλληνικά	Φιλολογικὸν ἱστορικὸν καὶ λαογραφικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἔκδ. Ἑταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν. Θεσσαλονίκη.
ΕΛΤ	Ἑλληνικὴ Λαϊκὴ Τέχνη, ἔκδ. ΕΟΕΧ, Ἀθῆναι.
ΕΠΣΘ	Ἐπιστημονικὴ Ἑπετηρὶς Πολυτεχνικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη.
Ζυγὸς	Ἀθῆναι.
ΗπΕστ	Ἡπειρωτικὴ Ἑστία, Ἰωάννινα.
Θεολογία	Ἐπιστημονικὸν Περιοδικὸν ἐκδιδόμενον κατὰ τριμηνίαν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.
Θησαυρίσματα	Περιοδικὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἰνστιτούτου Βυζαντινῶν καὶ Μεταβυζαντινῶν Σπουδῶν, Βενετία.
Κιμωλιακά	Ἀθῆναι.
Κληρονομία	Δημοσίευμα Πατριαρχικοῦ Ἰδρύματος Πατερικῶν Μελετῶν, Θεσσαλονίκη.
ΚρητΧρ.	Κρητικὰ Χρονικά, Ἡράκλειον.
ΚυπρΣπ.	Κυπριακαὶ Σπουδαί, Λευκωσία.
Λεσβιακά	Δελτίον τῆς Ἑταιρείας Λεσβιακῶν Μελετῶν, Μυτιλήνη.
Μακεδονικά	Σύγγραμμα περιοδικὸν τῆς Ἑταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν, Θεσσαλονίκη.
ΝΕστ.	Νέα Ἑστία, Ἀθῆναι.
ΝομΧρ.	Νομισματικὰ Χρονικά, Ἀθῆναι.
ΠΑΑ	Πρακτικὰ Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, Ἀθῆναι.
ΠΑΕ	Πρακτικὰ Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, Ἀθῆναι.
Πελοποννησιακά	Ἀθῆναι.
Παρνασσός	Ἀθῆναι.
Σύμμεικτα	Ἐθνικὸν Ἰδρυμα Ἑρευνῶν, Κέντρον Βυζαντινῶν Ἑρευνῶν, Ἀθῆναι.
ΤΧρ.	Τεχνικὰ Χρονικά, ἔκδ. Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου τῆς Ἑλλάδος, Ἀθῆναι.
Φρουριακά Χρ.	Φρουριακά Χρονικά, ἔκδ. Ἰνστιτούτου Φρουρίων καὶ Πύργων, Ἀθῆναι.
ΧΕπ.	Χιακὴ Ἐπιθεώρησις, Ἀθῆναι.
Art Bulletin	New York.
AJA	American Journal of Archaeology, Boston.
BalkSt.	Balkan Studies. A Biannual Publication of the Institute for Balkan Studies, IMXA, Thessalonique.

Byz.Forschungen	Internationale Zeitschrift für Byzantinistik, hersg. A. Hakkert und P. Wirth, Amsterdam.
Byz. - Neugr. Jahrb.	Byzantinisch - Neugriechische Jahrbücher, Athen.
BZ	Byzantinische Zeitschrift, München.
Byzantion	Revue Internationale des Études Byzantines, Organe de la Société belge d'Études byzantines, Bruxelles.
CA	Cahiers Archéologiques, Paris.
Cors.Rav. e Biz.	Corsi di Cultura sull'arte Ravennate e Bizantina, Ravenna.
DOP	Dumbarton Oaks Papers, Washington, D. C.
JÖB	Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik, Wien - Köln - Graz.
Num.Circ.	Numismatic Circular, London.
Reall.Byz.Kunst	Reallexikon zur Byzantinischen Kunst, Stuttgart.
REB	Revue des Études Byzantines, Paris.

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΑ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ

Κέρνος	Τιμητική προσφορά στον Καθηγητή Γεώργιο Μπακαλάκη, Θεσσαλονίκη, 1972.
Α' Κυπρ. Συν.	Πρακτικά πρώτου διεθνούς Κυπριολογικού συνεδρίου, Λευκωσία, 14 - 19 'Απριλίου 1969, έκδ. 'Εταιρείας Κυπριακών Σπουδών, Λευκωσία, 1972.
«Λειμών»	Προσφορά εις Καθηγητήν Ν. Β. Τωμαδάκη, ΕΕΒΣ, ΛΘ' - Μ', 1972 - 73, 'Αθήναι, 1974.
Μνήμη 1821	'Αφιέρωμα εις την 'Εθνικήν Παλιγγενεσίαν ἐπὶ τῇ 150ῇ 'Επετείῳ. 'Επιμελεία τοῦ καθηγητοῦ Ι.Ε. 'Αναστασίου - 'Αθ. Γρ. Γερομιχάλου, Θεσσαλονίκη, 1971.
Μνήμη Π. Μιχαήλ	Εἰς Μνήμην Παναγιώτου Μιχαήλ, έκδ. 'Ελληνικῆς 'Εταιρείας Αἰσθητικῆς, 'Αθήναι, 1972.
Μνημόσυνον Σ. 'Αντωνιάδη	Μνημόσυνον Σοφίας 'Αντωνιάδη, (Βιβλιοθήκη 'Ελλ. 'Ινστιτούτου Βενετίας 6), Βενετία, 1974.
Πανηγυρικός τόμος Σινᾶ	Πανηγυρικός τόμος ἐπὶ τῇ 1400ῇ ἀμφιετερίδι τῆς 'Ιερᾶς Μονῆς τοῦ Σινᾶ, 'Αθήναι, 1971.
Πεπρ. Η' Συν. ΔΙΦ	Πεπραγμένα Η' 'Επιστημονικῆς Συνόδου Διεθνούς 'Ινστιτούτου Φρουρίων, 'Αθήναι 25 - 29.4.1968 (1971).
Actes I Congr. Ét. Balk. et Sud - Est Europ.	Actes du Ier Congrès International des études Balkaniques et Sud - Est Européennes, Sofia 26. VIII - 1. IX 1966, Sofia 1970.
Actes XIV Congr.	Actes du XIVe Congrès International des Études Byzan-

Bucarest 1971.	tines, 6 - 12 Septembre 1971, Bucarest 1974.
Art et Société à Byzance	Art et Société à Byzance sous les Paléologues. Actes du colloque organisé par l' Association des Études Byzantines à Venise en Septembre 1968, Bibliothèque de l' Institut Hellénique d' études Byzantines et postbyzantines de Venise - N. 4. Venise 1971.
Rapports XIV Congr. Bucarest 1971.	Rapports du XIVE Congrès International des Études Byzantines, Bucarest, 6 - 12 Septembre 1971, Bucarest 1971.
Résumés - Communications XIV Congr. Bucarest 1971	Résumés - Communications du XIVE Congrès International des Études Byzantines, Bucarest, 6 - 12 Septembre 1971, Bucarest 1971.

ΙΔΡΥΜΑΤΑ — ΕΤΑΙΡΕΙΑΙ

ΑΕ	Ἀρχαιολογική Ἑταιρεία, Ἀθῆναι.
ΕΜΣ	Ἑταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν, Θεσσαλονίκη.
ΕΟΕΧ	Ἐθνικὸς Ὄργανισμὸς Ἑλληνικῆς Χειροτεχνίας, Ἀθῆναι.
ΙΜΧΑ	Ἰδρυμα Μελετῶν Χερσονήσου τοῦ Αἴμου, Θεσσαλονίκη.
ΧΑΕ	Χριστιανική Ἀρχαιολογική Ἑταιρεία.
ΑΙΕΣΕΕ	Association Internationale des Études du Sud-Est Européen.

1 9 7 0

1. Ἀλεξίου Σ., Ἀρχαιότητες καὶ μνημεῖα Κεντρικῆς καὶ Ἀνατολικῆς Κρήτης. Μεσαιωνικὰ μνημεῖα, ΑΔ 24, 1969, Β2, Χρονικά, 421.
2. Ἀλιπράντης Ν., Μεταβυζαντινὰ μνημεῖα τῆς Πάρου, ΕΕΚΜ, Η', 1969 - 70, 412 - 483, 12 εἰκ. καὶ σχ.
3. Andreadi R., βλ. ἀρ. 85.
4. Ἀχειμάστου Μ., Βυζαντινὰ, μεσαιωνικὰ καὶ νεώτερα μνημεῖα νήσων Αἰγαίου. Χίος, Νάξος, ΑΔ 24, 1969, Β2, Χρονικά, 401 - 407, πίν. 413 - 418.
5. Vaghenas T., Three Castles of the Morea Identified, Neo-Hellenica I, Center for Neo-Hellenic Studies, Austin Texas USA, 23 - 29.
6. Βασιλᾶς Ε., Ναοὶ καὶ μοναστήρια τῆς Πρέβεζας, ΗπΕστ. 19, 267 - 273.
7. Βασιλείου Π., Τὸ μοναστήρι τῆς Τατάρνας Εὐρυτανίας, Ἀθῆναι, σ. 220, εἰκ. 82.
8. Bibliographie de l'art Byzantin et post-byzantin 1945 - 1969, publiée à l'occasion du IIème Congrès International des Études Balkaniques et Sud - Est Européennes à Athènes, Mai 1970, Comité National Hellénique de l' AIESEE, Athènes, σ. 115.
9. Βοκοτόπουλος Π., Βυζαντινὰ καὶ μεσαιωνικὰ μνημεῖα Αἰτωλίας - Ἀκαρνανίας. Στερέωσις μνημείων (1. Ἐπισκοπὴ Μάστρου, 2. Βασιλικὴ Ἀγ. Γεωργίου, 3. Εἰσόδια Θεοτόκου Παλαιοκατούνας, 4. Ἀγ. Στέφανος Ριβίου, 5. Ἀγ. Νικόλαος καὶ Ταξιάρχαι Μώκιστας, 6. Ἀγία Τριάς Μαύρικα Ἀγρινίου), Συντήρησις τοιχογραφιῶν (1. Ἐπισκοπὴ Μάστρου, 2. Παναγία Πρεβέντζας), Ἀνασκαφαὶ (1. Παναγία Πρεβέντζας, 2. Ἀγιοὶ Θεόδωροι Πρεβέντζας), Περιοδεῖαι (1. «Χωνοκκλησιὰ» Γραμμένης Ὁξυᾶς Ναυπακτίας, 2. Ἀγιοὶ Ἀπόστολοι (Παλιομονάστηρο) Βαρεῖας, 3. Μονὴ Κατερινοῦς, 4. Μονὴ Ταξιαρχῶν Νεοχωρίου Αἰτωλικοῦ, 5. Ἀγ. Αἰμιλιανὸς Νεοχωρίου), ΑΔ 24, 1969, Β2, Χρονικά, 241 - 245, πίν. 240 - 246, σχ. 1.
10. Βοκοτόπουλος Π., Βυζαντινὰ καὶ μεσαιωνικὰ μνημεῖα Ἠπείρου. Α' Στερέωσις μνημείων (1. Κάστρον Ἰωαννίνων, 2. Τζαμί

Βελή Πασά Ἰωαννίνων, 3. Μονή Σπηλαιωτίσσης Ἀρίστης, 4. Ἁγ. Γεώργιος Νεγάδων, 5. Τσεπέλο-
βον, 6. Παναγία Κάτω Μερό-
πης, 7. Μονή Μολυβδοσκεπάστου,
8. Μεταμόρφωσις Σωτῆρος Πλακω-
τῆς, 9. Μονή Βλαχερνῶν Πάργας,
10. Μονή Κάτω Παναγιᾶς Ἁρτης,
11. Ἁγ. Δημήτριος Κατσούρη Ἁρ-
της, 12. Διάφορα), Β' Καθαρισμοί,
Γ' Συντήρησις τοιχογραφιῶν καὶ
εἰκόνων (1. Παναγία Κάτω Μερό-
πης, 2. Ἁγ. Νικόλαος Ροδιᾶς
Ἁρτης, 3. Ἁγ. Δημήτριος Κα-
τσούρη Ἁρτης), ΑΔ 24, 1969, Β2,
Χρονικά, 255 - 257, πίν. 259 - 261.

11. Βοκοτόπουλος Π., Με-
σαιωνικὰ Ἰονίων νήσων. Κέρκυρα:
Α' Στερέωσις μνημείων (1. Ἁγιοὶ
Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος, 2. Ἁγ.
Μερκούριος), Β' Συντήρησις τοιχο-
γραφιῶν καὶ εἰκόνων, Γ' Καταγρα-
φαί, Δ' Περιοδεῖται (Ναὸς Παντο-
κράτορος χωρίου Ἅγιος Μᾶρκος,
Παναγιοπούλα εἰς Μανάλους, Ἁ-
γιοὶ Θεόδωροι Ζυγοῦ, Ἁγιοὶ Θεό-
δωροι Κληματιᾶς, Ἑσταυρωμένος
Νυφῶν, Ἅγιος Νικόλαος Νυφῶν,
Εὐαγγελίστρια Νυφῶν, Παντοκρά-
τωρ Ἀσκηταριοῦ Νυφῶν, Ἑρεί-
κουσα, Ὀθωνοί). Κεφαλληνία:
Ἀργοστόλιον (Μητροπολιτικὸν
Μέγαρον, Ἅγιος Σπυρίδων), Λη-
ξούριον (Ἰακωβάτειος Βιβλιοθήκη),
Μονοπολάτα (Παναγία Ρόγκων),
Μονή Κηπουριῶν, Βαρὺ (Παναγία
Κουγιάννα), Φισκάρδον (Βασιλική,
Παναγία). Ζάκυνθος (Καταγραφαί,
Ἀναστηλωτικαὶ ἐργασίαι, Συντή-

ρησις εἰκόνων καὶ τοιχογραφιῶν),
ΑΔ 24, 1969, Β2, Χρονικά, 280 -
290, πίν. 270 - 288, σχ. 1 - 3.

12. Βοκοτόπουλος Π., Ἡ
Βυζαντινὴ τέχνη στὰ Ἑπτάνησα,
Κερκυραϊκὰ Χρονικά ΙΕ', Κέρ-
κυρα, 148 - 180, πίν. 8.

13. Galavaris G., Bread and
the Liturgy. The Symbolism of
early Christian and Byzantine bread
stamps, Madison, Milwaukee and
London, Univ. of Wisconsin Press
XVII, σ. 235.

14. Garidis M., La représen-
tation des «Nations» dans la pein-
ture post-byzantine, Byzantion
XXXIX (1969), 86 - 103, εἰκ. 10.

15. Γιανναροπούλου Ι.,
Ἡ παρὰ τὴν Ζάχολην Κορινθίας
μονὴ τοῦ Προφήτου Ἡλίου, Πε-
λοποννησιακὰ Ζ', 69 - 124.

16. Grigoriadou - Caba-
gnols H., Le décor peint de l'
église de Samari en Messénie, CA,
XX, 177 - 196, εἰκ. 1 - 14.

17. Γριτσόπουλος Τ., Δύο
λακωνικὰ χριστιανικὰ μνημεῖα μὲ
ἔργα τοῦ Γεωργίου Μόσχου, Πε-
λοποννησιακὰ Ζ', 1 - 28.

18. Γριτσόπουλος Τ., Πα-
τρὶς καὶ μονὴ μετανοίας Δοσιθέου
Ἱεροσολύμων (χριστιανικὰ μνη-
μεῖα Φολλόης Καλαβρύτων), Θεο-
λογία 41, τεύχ. 1, 137 - 151, τεύχ.
2, 283 - 320, πίν. Α' - ΙΣΤ'.

19. Δημακόπουλος Ι., «Μεγάλη Βρύση», μιὰ βενετσιάνικη κρήνη τοῦ Ρέθυμνου, ΚρητΧρ. 22, 322 - 343, πίν. ΠΒ' - ΠΘ'.
20. Δημακόπουλος Ι., Βυζαντινὰ καὶ μεσαιωνικὰ μνημεῖα Εὐρυτανίας, Κλαυσεῖον, ΑΔ 24, 1969, Β2, Χρονικά, 236 - 240, πίν. 239, σχ. 1 - 6.
21. Δημητροκάλλης Γ., Ὁ εἰς Πρωτόρια Πάρου Βυζαντινὸς ναῖσκος, ΕΕΚΜ, Η', 1969 - 70, 287 - 304, εἰκ. 1 - 11.
22. Δρανδάκης Ν., Προεικονοκλαστικαὶ τοιχογραφίαι τῆς Νάξου, ΑΑΑ ΙΙΙ 3, 414 - 418 (Summary 419 - 421).
23. Δρανδάκης Ν., Ἁγ. Παντελεήμων Μπουλαριῶν, ΕΕΒΣ, ΑΖ', 1969 - 70, 437 - 458, εἰκ. 1 - 20.
24. Δροσογιάννη Φ., Βυζαντινὰ καὶ μεσαιωνικὰ μνημεῖα Πελοποννήσου. Α' Στερέωσις μνημείων καὶ συντήρησις τοιχογραφιῶν, Β' Ἀνασκαφαί, Γ' Καθαρισμοὶ ἀρχαιολογικῶν χώρων, ΑΔ 25, 1969, Β1, Χρονικά, 162 - 164, πίν. 162 - 165.
25. Ἐθνικὸν Μετσόβιον Πολυτεχνεῖον. Συλλογὴ καὶ Ἀρχεῖον Ἀρχιτεκτονικῶν Ἑρευνῶν. Βυζαντινὰ μνημεῖα, Ἐκκλησίαι περιοχῆς Ἀττικῆς, σ. 8, πίν. 52.
26. Ζήβας Δ., Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τῆς Ζακύνθου ἀπὸ τὸν ΙΣΤ' μέχρι τὸν ΙΘ' αἰῶνα, ἔκδ. Τεχνικοῦ Ἐπιμελητ. Ἑλλάδος, σ. 202, εἰκ. 312.
27. Ζίας Ν., Ἑργασίαι εἰς τοιχογραφημένους ναοὺς τῶν Κυκλάδων, ΑΑΑ ΙΙΙ 2, 223 - 232 (Summary 231 - 232).
28. Ζίας Ν., Βυζαντινὰ καὶ Μεσαιωνικὰ μνημεῖα Πελοποννήσου. Α' Μυστράς (1. Μητρόπολις - Ἁγίος Δημήτριος, 2. Μονὴ Βροντοχίου, 3. Περίβλεπτος, 4. Ἁγ. Σοφία, 5. Ἁγ. Χριστόφορος, Κοσμικὰ κτήρια, Σπίτια, Τείχη), Β' Μονεμβασία, Γ' Μάνη, Περιοδεῖται ΑΔ 24, 1969, Β1, Χρονικά, 168 - 172, πίν. 171 - 186.
29. Θεοχάρη Μ., Ὁ ἐπιτάφιος τοῦ Παναγίου Τάφου, Θεολογία 41, 670 - 704, εἰκ. 2 (Summary).
30. Théocharis M., Nicolas Mavrocordato, bienfaiteur du monastère de Tatarna, Byz. - Neugr. Jahrb. XX, 319 - 340, πίν. I - IX.
31. Καλαθέρης Τ., Ἀρχοντικὸ στὴ Χαλκίδα, ΑΕυΜ, ΙΣΤ' 149.
32. Καλλιγᾶς Μ., Ἡ Βυζαντινὴ περίοδος τῆς ἐλληνικῆς τέχνης, ΕΛΤ 1, 42 - 44, εἰκ. 3.
33. Καλογεροπούλου Α. βλ. ἀρ. 85.
34. Καλοκύρης Κ., Προέλευσις τῶν βυζαντινῶν μνημείων τοῦ γεωγραφικοῦ χώρου τῆς Μακεδονίας, τῆς Σερβίας καὶ τῆς Βουλγαρίας, Θεσσαλονίκη, σ. 51, πίν. 41.

35. Καλοκύρης Κ., Τοιχογραφίαи καὶ ψηφιδωτὰ ἰδιαιτέρως ἐκφραστικὰ τῆς ἀνατολικῆς θεολογίας ἐν Ἰταλίᾳ ἀπὸ τοῦ 8ου - 12ου αἰ., ΕΘΣΠΘ, ΙΕ', 421 - 436.
36. Καλοκύρης Κ., Ἡ εἰκὼν «Μέγας εἰ Κύριε» τοῦ Κρητὸς ζωγράφου Ἰω. Κορνάρου, ΕΘΣΠΘ, ΙΕ' (παράρτημα).
37. Kalokyris K., Entstehung und Gestaltung der Byzantinischen Denkmäler in Mazedonien, ΕΘΣΠΘ ΙΕ', 3 - 28.
38. Kalokyris K., Entstehung und Gestaltung der Byzantinischen Denkmäler in Mazedonien, Alt-Serbien und Bulgarien, ΕΘΣΠΑ ΙΕ', 1 - 27.
39. Καλούδης Μ., Μιὰ πλευρὰ τῆς βορειοανατολικῆς Χριστιανικῆς Χίου, ΧΕπ. 8, 24, 177 - 180.
40. Καραγιώργης Β., Ἀρχαιότητες καὶ μνημεῖα Κύπρου, ΑΔ 24, 1969, Β2, Χρονικά, 490 - 494, πίν. 489 - 503.
41. Καρακάσης Σ., Ἑλληνικὰ μουσικὰ ὄργανα. Ἀρχαῖα, βυζαντινά, σύγχρονα, Ἀθῆναι, σ. 214, εἰκ. 135.
42. Καρακατσάνη Α., Παπαδόπουλος Σ., Μουσεῖα καὶ Συλλογές τῆς Ἑλλάδος, ἐκδ. Ἑθν. Τραπ. Ἑλλάδος, Ἀθῆναι, σ. 63, χάρτες 2.
43. Καραμεσίνη - Οἰκονομίδου Α., Νομίσματα ἐκ τῆς ἀνασκαφῆς τῆς βασιλικῆς τοῦ Ἀγ. Ἀχιλλεῖου, ΕΠΣΘ, Δ', 1969 - 70, 207 - 213.
44. Καρπάθιος Ε., Ἐκκλησία Κῶ Δωδεκανήσου, Ἀθῆναι, σ. 518.
45. Κεφαλληνιάδης Ν., Ὁ ναὸς Ἀγίου Ἀντωνίου τοῦ Ἀββᾶ εἰς Νάξον, ΕΕΚΜ, Η', 1969 - 70, 320 - 359, εἰκ. 6.
46. Κλεόμβροτος Ι., Μητροπολίτης Μυτιλήνης, Ἡ ἱερὰ μονὴ Ὑψηλοῦ, Mytilena Sacra, Α', Ἀθῆναι, σ. 398, εἰκ. 111.
47. Κονόμος Ντ., Ζακυνθινὰ χρονικά (1485 - 1953), Ἀθῆναι, σ. 192.
48. Κονόμος Ντ., Κρητικοὶ στὴ Ζάκυνθο, ἐκδ. Παγκρητίου Ἑνώσεως Αθηνῶν, Ἀθήνα, σ. 80.
49. Κουνουπιώτου Ε., Βυζαντινὰ καὶ μεσαιωνικὰ μνημεῖα Πελοποννήσου 1. Κορινθία (Ἀρχαία Κόρινθος), 2. Ἀργολίς (ἀνασκαφὴ ἀγροῦ Σταθοπούλου εἰς Παλιόπυργον Ἀργους), 3. Ἀρκαδία (Δημητσάνα), ΑΔ 24, 1969, Β1, Χρονικά, 164 - 165, πίν. 166 - 167.
50. Κουρκουτίδου Ε., Βυζαντινὰ καὶ μεσαιωνικὰ μνημεῖα Θεσσαλίας. Α' Περιοδεῖαι - Ἐξέτασις μνημείων, Β' Ἀνασκαφικαὶ ἐρευναι - Τυχαῖα εὐρήματα : Νέα Ἀγχίαλος (1. Τυχαῖα εὐρήματα, 2. Κτῖσμα ὁδῶν Χρ. Εὐλογημένου - Π. Τοπάλη, 3. Ρωμαϊκὸν νεκροτα-

φεῖον), ΑΔ 24, 1969, Β2, Χρονικά, 227 - 235, πίν. 227 - 235.

51. Κουρκουτίδου - Νικολαΐδου Ε., Βυζαντινὸς ναὸς τοῦ ἁγίου Ζαχαρίου παρὰ τὴν λίμνην τῆς Καστοριάς, ΑΑΑ ΙΙΙ 3, 335 - 338 (Résumé 339).

52. Κουρούσης Σ., Αἱ ἀντιλήψεις περὶ τῶν ἐσχάτων τοῦ κόσμου καὶ ἡ κατὰ τὸ ἔτος 1346 πτώσις τοῦ τρούλλου τῆς Ἀγίας Σοφίας, ΕΕΒΣ, ΛΖ', 1969 - 70, 211 - 250, πίν. Α' - Γ'.

53. Kreidl - Papadopoulos K., Die Ikonen im Kunsthistorischen Museum in Wien, Jahrbuch d. Kunsthist. Samml., Wien 66, NF 30, 49 - 134, πίν. 33 - 121.

54. Κωνσταντινίδης Δ., Ὁμφάλια ἐκκλησιῶν, ΕΛΤ 1, 29-35, εἰκ. 6.

55. Κωνσταντινίδης Δ., Μνημειακὴ ἀρχιτεκτονικὴ τῆς Συρίας καὶ τοῦ Λιβάνου, ΤΧρ. 39, 10, 585 - 599, εἰκ. 29.

56. Κωνσταντινόπουλος Γ., Ἀρχαιότητες καὶ μνημεῖα Δωδεκανήσου - Ε' Συντήρησις καὶ στερέωσις μεσαιωνικῶν μνημείων Δωδεκανήσου (1. Ρόδος, 2. Λέρος, 3. Κῶς, 4. Σύμη), ΑΔ 24, 1969, Β2, Χρονικά, 484 - 485.

57. Λαζαρίδης Π., Βυζαντινὰ καὶ μεσαιωνικὰ μνημεῖα Ἀθηνῶν - Ἀττικῆς. Ἀθῆναι (1. Ἐρεΐ-

πια τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Θωμᾶ, 2. Ἀγ. Ἀνδρέας (ὁδοῦ Λευκωσίας), 3. Σωτεῖρα Λυκοδήμου (Ρωσικὴ ἐκκλησία), 4. Ναὸς Ἀγ. Δημητρίου Νέας Ἑλβετίας, 5. Μονὴ Καρέα), Πεντέλη (ἐξωκκλήσιον Ἀγίας Τριάδος), Κάλαμος (Μονὴ Μεταμορφώσεως), Μαραθῶν, Μαρκόπουλον (ναῖσκοι τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς καὶ τῆς Ἀγίας Θέκλης), Μερέντα (Ναὸς Παναγίας), Καλύβια Κουβαρᾶ (Ἀγία Κυριακή), Ἐλευσίς (1. Ναῖσκος Ἀγίου Ζαχαρίου, 2. Ναῖσκος Παναγίτσας), Αἶγινα (Ψηφιδωτὸν δάπεδον ὁδοῦ Παύλου Αἰγινήτου), ΑΔ 24, 1969, Β1, Χρονικά, 95-101, πίν. 72-77, σχ. 1-2.

58. Λαζαρίδης Π., Βυζαντινὰ καὶ Μεσαιωνικὰ μνημεῖα Πελοποννήσου. Τροιζηνία (Δαμαλᾶς), Κύθηρα (Χώρα, Ποῦρκος, Ποταμός, Λογοθετιάνικα, Περλεγγιάνικα, Λουραντιάνικα, Φριλιγγιάνικα, Παλαιόκαστρον, Μυλοπόταμος), ΑΔ 24, 1969, Β1, Χρονικά, 165 - 168, πίν. 168 - 170.

59. Λαζαρίδης Π., Βυζαντινὰ καὶ μεσαιωνικὰ μνημεῖα Βοιωτίας. Ὁρχομενὸς (Μονὴ Σκριποῦς), Θῆβαι, ΑΔ 24, 1969, Β1, Χρονικά, 188, πίν. 195 - 197.

60. Λαζαρίδης Π., Βυζαντινὰ καὶ μεσαιωνικὰ μνημεῖα Εὐβοίας. Χαλκίς, Φύλλα, Κάδδι, Μονόδρι - Κοῖλι, Βατώντας, Κάρυστος, Δοκός, ΑΔ 24, 1969, Β1, Χρονικά, 210 - 212, πίν. 214 - 219.

61. Λαζαρίδης Π., Βυζαντινὰ

- καὶ μεσαιωνικὰ μνημεῖα Φθιώτιδος - Φωκίδος. Α' Φθιώτις : Λάρυμνα (Ἰ. Αγ. Νικόλαος), Καμένα Βοῦρλα (Μονὴ Μεταμορφώσεως - Ἀγιά), Νεράϊδα Στυλίδος (Μονὴ Ἀγ. Βλασίου), Δαφνούσια Λοκρίδος, Ἰ. Αγ. Κων/νος Λοκρίδος, Β'. Φωκίς : Γραβιά (Μονὴ Παντανάσσης ἢ Πανάσσαρη), ΑΔ 24, 1969, Β1, Χρονικά, 218 - 219, πίν. 223 - 224.
62. Λαζαρίδης Π., Βυζαντινὰ καὶ μεσαιωνικὰ μνημεῖα Θεσσαλίας, ΑΔ 24, 1969, Β2, Χρονικά, 227 - 235, πίν. 227 - 237.
63. Λαζαρίδης Π., Βυζαντινὰ καὶ μεσαιωνικὰ μνημεῖα Εὐρυτανίας. Κλαυσεῖον, ΑΔ 24, 1969, Β2, Χρονικά, 236, πίν. 238.
64. Λαζαρίδης Π., Βυζαντινὰ καὶ μεσαιωνικὰ μνημεῖα Εὐρυτανίας. Φραγκίστα, ΑΔ 24, 1969, Β2, Χρονικά, 240.
65. Λαζαρίδης Π., Ἀνασκαφαὶ Νέας Ἀγχιάλου, ΠΑΕ 1968, 31-41, πίν. 23-35.
66. Λαζαρίδης Π., Ἐρείπια βυζαντινοῦ ναοῦ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Νίκης, ΑΑΑ ΙΙΙ 3, 29-32 (Summary 33-34).
67. Λασσιθιωτάκης Κ., Ἐκκλησίαι τῆς Δυτικῆς Κρήτης (Δ' Ἐπαρχία Σελίνου, ἀριθ. 57-100) ΚρητΧρ. 22, 133-210, πίν. ΙΓ'-ΟΔ'.
68. Λασσιθιωτάκης Κ., Ἐκκλησίαι τῆς Δυτικῆς Κρήτης (Δ' Ἐπαρχία Σελίνου, ἀριθ. 101-126), ΚρητΧρ. 22, 347-388, πίν. ὕΒ'-ΡΛΑ'.
69. Μαγγανᾶς Δ., Ἡ Σκῆπη τοῦ Ἀγίου Μάρκου τῆς Πενθόδου καὶ ἡ Μονὴ τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τῶν Μουνδῶν, ΧΕπ. 8, 23, 110 - 112.
70. Μαθιόπουλος Π., Θησαυροὶ μεταβυζαντινῆς τέχνης ἐν Πάρῳ, ΕΕΚΜ, Η', 1969 - 70, 652 - 663, εἰκ. 6.
71. Μανούσας Μ., Αἱ δύο προσωπογραφίαι τοῦ Γαβριὴλ Σεβήρου καὶ ὁ ζωγράφος Ἐμμανουὴλ Τζανφουρνάρης, Θησαυρίσματα 7, 7-14, πίν. Α'-Γ'.
72. Μαυροπούλου-Τσιούμη Χ., Ὁ Ἅγιος Νικόλαος ὁ Ὀρφανός, Θεσσαλονίκη, ἔκδ. ΙΜΧΑ ἀρ. 118, σ. 48, πίν. 32, ἔγχρ. VIII.
73. Μιχαηλίδης Μ., Βυζαντινὰ καὶ Μεσαιωνικὰ μνημεῖα Μακεδονίας - Α' Ἔργασίαι συντηρήσεως καὶ ἀναστηλώσεως : Θεσσαλονίκη (1. Ἰ. Αγ. Γεώργιος, 2. Βυζαντινὰ τεῖχη). Βέροια (Ναὸς Παναγίας Χαβιαρᾶ). Σέρραι (Μπεζεστένι), Ἐλαιῶν Σερρῶν (Ναὸς Ἀγ. Νικολάου), Σιάτιστα (1. Ναὸς Ἀγ. Μηνᾶ, 2. Ἀρχοντικὸν Νερατζοπούλου), Ἰ. Ἅγιον Ὄρος (1. Μονὴ Σταυρονικήτα, 2. Ἱστορικὸν πυρκαϊᾶς τῆς μονῆς Ἀγ. Παντελεήμονος), Καστοριά (Μεσαιωνικὰ τεῖχη), Β' Ἀνασκαφικαὶ ἔρευναι. Θεσσαλονίκη 1. Ἀποκάλυψις παλαιοχριστιανικῶν τάφων, 2. Οἰκόπεδον

Παπαχρήστου, ΑΔ 24, 1969, Β2, Χρονικά, 359-361, πίν. 366-368.

74. Μουτσόπουλος Ν., 'Ανασκαφή τῆς Βασιλικῆς τοῦ Ἀγ. Ἀχιλλεῖου. Δευτέρα καὶ τρίτη περίοδος ἐργασιῶν, ΕΠΣΘ, Δ', 1969-70, 61-193, πίν. 99, σχ. 2.

75. Moutsopoulos N., Byzantinische und nachbyzantinische Baudenkmäler aus Klein-Prespa und aus Hl. German, Byz.-Neugr. Jahrb. 20, 1-49, εἰκ. 42.

76. Moutsoulas E., Die Theologie der Ikone, Kyrios 10, 90-100.

77. Μπάρλα Χ., 'Ανασκαφή Κεφάλου Ἀμβρακικοῦ, ΠΑΕ 1968, 16-23, πίν. 14-21.

78. Bandy A. (Μπέντης Α.), The Greek Christian Inscriptions of Crete. Χριστιανικαὶ ἐπιγραφαὶ τῆς Ἑλλάδος, ἐκδιδ. ὑπὸ Α. Ὁρλάνδου, Α. Ξυγγοπούλου καὶ Μ. Χατζηδάκη, Γ', Α: Δ'-Θ' αἰ., ΧΑΕ Ἀθῆναι, σ. 156.

79. Μπορμπουδάκης Ε., Βυζαντινὰ καὶ μεσαιωνικὰ μνημεῖα Κρήτης, ΚρητΧρ. 22, 521 - 528, πίν. ΡΛΓ' - ΡΛΔ'.

80. Μπορμπουδάκης Ε., Ἀνασκαφαὶ Μητροπόλεως Μεσαρᾶς Κρήτης, ΠΑΕ 1968, 139-148, πίν. 139-145.

81. Μπορμπουδάκης Ε., Μεσαιωνικὰ μνημεῖα Κρήτης. Α' Στερέωσις μνημείων (1. Ναὸς Ἀγ. Ἰωάννου Ἐπισκοπῆς Μυλο-

ποτάμου, 2. Ναὸς Ἀγ. Νικολάου Κυριακοσσελίων Ἀποκορώνου, 3. Ναὸς Ἀγ. Ἰωάννου Γερακαρίου Ἀμαρίου, 4. Ναὸς Ἀγ. Ἰωάννου Κρούστα Μεραμπέλλου, 5. Ναὸς Ἀγ. Μάμαντος εἰς Ἀγ. Μάμαν Μυλοποτάμου, 6. Ναὸς Χριστοῦ Μουρτζανῶν Μυλοποτάμου, 7. Ναὸς Χριστοῦ Ποταμιῶν, 8. Ναὸς Ἀγ. Νικολάου Πηγῆς Ρεθύμνης, 9. Ναὸς Ἀγ. Γεωργίου Βορρῶν Καινουργίου, 10. Ναὸς Ἀγίου Γεωργίου Δοξαροῦ Μυλοποτάμου, 11. Ἐνετικὸν φρούριον (Κοῦλες) λιμένος Ἡρακλείου, 12. Ἐνετικὸν φρούριον Καλῆς Ἱεραπέτρας, 13. Τέμενος Νερατζῆς Ρεθύμνης) Β' Συντήρησις τοιχογραφιῶν (1. Ναὸς Ἀγ. Κων/νου Ἀβδοῦ Πεδιάδος, 2. Ναὸς Ἀγ. Γεωργίου εἰς Μελισσουργάκι Μυλοποτάμου, 3. Ναὸς Ἀγ. Γεωργίου Ἐμπάρου Πεδιάδος, 4. Ναὸς Ἀγ. Νικολάου Καστελίου Μεραμπέλλου), Γ' Συντήρησις εἰκόνων, Δ' Περισυλλογὴ Ἀρχαιοτήτων, Ε' Ἀνασκαφὴ Μητροπόλεως Μεσσαρᾶς Κρήτης, ΑΔ 24, 1969, Β2, Χρονικά, 437-450, πίν. 444-460.

82. Μπούρας Χ., Ἡ Παλαιοπαναγιά στὴ Μανωλάδα, ΕΠΣΘ, Δ', 1969, 231-261, 8 πίν., 7 εἰκ. (Summary 263-264).

83. Μπούρας Χ., Ξυστά-Sgraffitti στὴν ἀνώνυμη ἀρχιτεκτονικὴ τῆς Χίου, ΕΠΣΘ, Ε', 1-14 (Summary 15), πίν. I-V.

84. Μπούρας Χ., Βενετικὴ ἀρ-

- χιτεκτονική στην Ελλάδα, 'Αρχ. Θέματα 4, 78-84, εικ. 1-6.
85. Bouras Ch., Kalogeropoulou A., Andreadi R., Churches of Attica, Athens, σ. 420, 344 εικ.
86. Μ. Κ., Μεστά. Τὸ μεσαιωνικὸ χωριὸ τῆς Χίου, 'Αρχ. Θέματα 4, 84.
87. Nikolaou K., Archaeological news from Cyprus (1969). Restoration and cleaning of Byzantine churches and monasteries at Laghoudera, Monagri, Asinou, Kakopetria, Pedoulas, Mitsero, Larnaca, Tochni, Panayia Chrysoriatissa, Tsada, Agios Neophytos, Chrysocara, Apsinthiotissa, Myrtou, Agios Chrysostomos, AJA 74, 391-400.
88. Ξυγγόπουλος Α., 'Ο εικονογραφικὸς κύκλος τῆς ζωῆς τοῦ Ἀγίου Δημητρίου, ἔκδ. ΕΜΣ, ΙΜΧΑ ἀρ. 117, Θεσσαλονίκη, σ. 73, πίν. XIV.
89. Ξυγγόπουλος Α., Τὸ ἀνάγλυφον τοῦ Παρορίου, Πελοποννησιακά, 1969-70, Ζ', 125-128.
90. Xyngopoulos A., Un édifice du Voïvode Étienne le Grand au Mont Athos, BalkSt. 11, 106-110, 2 πίν.
91. Ὁρλάνδος Α., Τὸ Ἔργον τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ 1970 (Π. Λαζαρίδης, Ἀνασκαφαὶ εἰς Νέαν Ἀγχίαλον, 22-33, Ε. Στίκα, Ἀνασκαφὴ εἰς Ἀμφίπολιν, 33-48, Στ. Πελεκανίδης, Ἀνασκαφὴ εἰς Φιλίππους, 48-58, Δ. Πάλλα, Ἀνασκαφὴ εἰς τὴν βασιλικὴν Γλυκέος, 77-82, Χ. Μπάρλα, Ἀνασκαφὴ εἰς Κέφαλον, 82-87, Δ. Πάλλα, Ἀνασκαφὴ εἰς τὴν βασιλικὴν Κρανείου, 87-94, Π. Λαζαρίδης, Ἔργασίαι συντηρήσεως εἰς Νέαν Ἀγχίαλον, 192-195, Ε. Στίκα, Ἔργασίαι συντηρήσεως εἰς Ἀμφίπολιν, 195, Α. Ὁρλάνδου, Ἔργασίαι συντηρήσεως εἰς τὴν βασιλικὴν Χερσονήσου, 201).
92. Ὁρλάνδος Α., Βυζαντινὸν καὶ Χριστιανικὸν Μουσεῖον, Προσκτήματα, Κεντρικὸν Ἐργαστήριον Συντηρήσεως: Ἔργασίαι ἐντὸς τοῦ ἐργαστηρίου τοῦ Βυζ. Μουσείου, ἔργασίαι ἐκτὸς τοῦ Μουσείου (Ι. Ψηφιδωτά: Ἀθῆναι, Μέγαρα, Αἰγίνα, Θῆβαι, Εὐβοία, Ν. Ἀγχίαλος, Λάρισα, Θεσσαλονίκη, Κυκλάδες - Δῆλος, Π. Τοιχογραφίαι: Ἀττικὴ (Πεντέλη), Κύθηρα (Κάστρον, Βοῦργο, Φριλιγγιάνικα, Λογοθετιάνικα-Φοινικές), Πελοπόννησος (Κρανίδιον Ἀργολίδος, Μυστράς, Μάνη, Σαμαρίνα Μεσσηνίας, Θάλαμαι Μεσσηνίας), Φωκίς (Γραβιά), Αἰτωλία (Καστράκι), Μακεδονία (Θεσσαλονίκη, Βέροια), Ἡπειρος - Ἰόνιοι Νῆσοι (Ἰωάννινα, Κεφαλληνία, Ζάκυνθος, Λευκάς), Εὐβοία, Θήρα, Κρήτη (Νομὸς Ρεθύμνης, Νομὸς Ἡρακλείου, Νομὸς Λασηθίου), ΑΔ 24, 1969, Β 1, Χρονικά, 12-18, πίν. 7-24.
93. Ὁρλάνδος Α., Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ καὶ αἱ βυζαντιναὶ τοιχο-

γραφίαι τῆς Μονῆς τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου, Πραγματεῖαι τῆς Ἀκαδ. Ἀθηνῶν ΚΗ', Ἀθῆναι, σ. 388 (Traduction abrégée du texte grec, 309-388), πίν. 1-102 (1-24A ἔγχρ.).

94. Παζαράς Θ., Ἡ κτητορικὴ ἐπιγραφὴ τοῦ μετοχίου τῆς Ἀγίας Ἀναστασίας στὰ Κριτζιανὰ Ἐπανομῆς, Μακεδονικά 10, 143-151, εἰκ. 1-3 (Résumé 151).

95. Πάλλας Δ., Ἐργασίαι συντηρήσεως τῶν τοιχογραφιῶν τῆς Ὁδηγήτριας Λευκάδος, ΠΑΕ 1968, 15, πίν. 10-13.

96. Pallas D., Über die Datierung eines Kapitells der Basilika von Lechaion (Korinth), BZ 63, 69-70.

97. Παπαδόπουλος Σ., βλ. ἀρ. 42.

98. Πασαδαῖος Α., Τὸ φέρον τὴν ἐπωνυμίαν Τοπλοῦ Ἰμπραχὴμ Ντεντὲ Μεστζηντὶ βυζαντινὸν κτήριον, ΑΕ 1969, 80-124.

99. Παυλίδης Χ., Μεταλλογραφικὴ μελέτη σιδηρῶν ἀντικειμένων ἐκ τῆς ἀνασκαφῆς τοῦ Ἀγ. Ἀχιλλεῖου ΕΠΣΘ, Δ', 1969-70, 215-219.

100. Πελεκανίδης Σ., Γραπτὴ παράδοση καὶ εἰκαστικὲς τέχνες γιὰ τὴ προσωπικότητα τοῦ Ἀγίου Δημητρίου, Θεσσαλονίκη, σ. 23.

101. Πελεκανίδης Σ., Ἀνα-

σκαφαὶ Φιλίππων, ΠΑΕ 1968, 72-79, πίν. 50-55.

102. Πετράκος Β., Ἀρχαιοτήτες καὶ μνημεῖα νήσων Αἰγαίου. Μυτιλήνη (Ἀνασκαφὴ Ἀγ. Θεράποντος, Θεάτρου Μυτιλήνης, Μεταφορὰ τουρκικῆς κρήνης), ΑΔ 24, 1969, Β2, Χρονικά, 368-371, πίν. 377-383.

103. Πλατάκης Ε., Στρούμπουλας - Τίμιος Σταυρὸς - Ἀγ. Παῦλος (τοπογραφικὴ καὶ ἱστορικὴ ἔρευνα). ΚρητΧρ. 22, 298-325, πίν. ΟΘ'.

104. Στεφάνου Α., Βυζαντινὰ γλυπτὰ ἀπὸ τὸ Κάστρον, ΧΕπ. 8, 23, 105-109, εἰκ. 1-7.

105. Στεφάνου Α., Ἐκθεσις γενομένων ἐργασιῶν ἐπὶ τῶν μνημείων τῆς Χίου (παλαιὸς Ταξιάρχης Μεστῶν), Ἀρχοντικὸν παρὰ τὸ ἀνατολικὸν τεῖχος, τὸ τεῖχος τοῦ Ἀναβάτου, Ὁπαῖον εἰσόδου φρουρίου Χίου, Παναγία Κρήνα, Προμαχὼν Ζήνωνος, τὸ τεῖχος, δυτικὸς προμαχὼν, Νέα Μονή, Μουσεῖον Χίου, ΑΔ 24, 1969, Β2, Χρονικά, 408-411, πίν. 419.

106. Στίκας Ε., Τὸ οἰκοδομικὸν χρονικὸν τῆς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Λουκᾶ Φωκίδος, Ἀθῆναι, ἔκδ. ΑΕ 65, σ. ια' + 299, εἰκ. 135, πίν. 184 + παρένθ. Α - ΙΒ.

107. Tzaferis V., Tombe in Western Galilee, Atiqot Hebrew Series, 5, (1969) 9, 72-79.

108. Τριανταφυλλόπουλος Δ., 'Η μεσαιωνική Χαλκίδα και τὰ μνημεῖα της, ΑΕυΜ, ΙΣΤ', 183-204.
109. Τσατσαρωνάκης Ι., Τὸ ἀρχέτυπον τῆς Ἑρμηνείας τῆς ζωγραφικῆς τέχνης καὶ ἡ Κρητικὴ Σχολή, Ἀθῆναι, σ. 80.
110. Τσίτσας, πρωθιερέυς, Ἡ Παναγία ἡ Δημοσιάννα, ΔΑΕΚ 7, 108-115, εἰκ. 2.
111. Φαράντος Χ., Ὁ ναὸς τῆς Θεοτόκου εἰς θέσιν «Μαραθιάς» τῆς Αἰδηψοῦ, ΑΕυΜ, ΙΣΤ', 205-220, εἰκ. I-X, σχ. 1.
112. Φατούρου Κ., Ἐφορεία Νεωτέρων μνημείων, ΑΔ 24, 1969, Β2, Χρονικά, 486-488, πίν. 482-487.
113. Φιλιππίδου Λ., Ἡ χρο-
νολόγησις τῆς Μεταμορφώσεως
Σωτῆρος Ἀθηνῶν, ΕΠΣΘ 5, 80-90,
πίν. 5-15 (Summary 91).
114. Χατζηδάκης Μ., Ἡ τέ-
χνη τῆς εἰκόνας στὸ Βυζάντιο,
ΕΛΤ 1, 23-28, εἰκ. 3.
115. Chatzidakis M., Con-
siderations sur la peinture post-
byzantine en Grèce, Actes I Congr.
Ét. Balk. et. Sud-Est Europ., II,
Sofia, 705-714. Βλ. καὶ σ. 846, 965
καὶ 1003.
116. Chatzidakis M., Re-
cherches sur le peintre Théophane
le Crétois, DOP 23-24, 1969-1970,
309-352, εἰκ. 1-132.
117. Christides V., Pre-islama-
mic Arabs in Byzantine illumina-
tions, Le Museon 83, 167-181.

1971

118. Ἀλιπράντης Θ., Εἰκο-
νογραφικαὶ παραλλαγαὶ Ἀκαθί-
στου Ὑμνου ἐπὶ μιᾷς Βυζαντινῆς
εἰκόνης, ΑΑΑ IV 3, 378-383 (Zu-
sammenfassung 383-384).
119. Ἀχειμάστου - Ποτα-
μιάνου Μ., Νέα στοιχεῖα περὶ
τῆς μονῆς τοῦ Ἀγ. Νικολάου τοῦ
Ντίλιου εἰς τὴν νῆσον τῶν Ἰωαν-
νίνων, ΑΔ 24, Α, 1969, 152-175,
πίν. 89-100, σχ. 1.
120. Vayakakos D., Les for-
téresses et les tours les plus consi-
dérables de Laconie de l'époque de
la domination franque jusqu'à nos
jours, Πεπρ. Η' Συν. ΔΙΦ,
107-126.
121. Βακαλόπουλος Κ., Πε-
ριγραφή τῆς Θεσσαλονίκης ἀπὸ
τὸν περιηγητὴ De la Croix στὰ
1679, Μακεδονικά 11, 272-282,
εἰκ. 2 (Résumé 282).
122. Βασιλάκη - Καρακα-
τσάνη Α., Οἱ τοιχογραφίες τῆς
Ὁμορφῆς Ἐκκλησιᾶς στὴν Ἀ-
θήνα, Τετράδια Ἀρχαιολογίας καὶ
Τέχνης, 1, ἔκδ. ΧΑΕ, Ἀθῆναι,
σ. 121, πίν. 57, σχ. 1 (Summary).
123. Βοκοτόπουλος Π., Αἱ

- τοιχογραφίαι τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἀγ. Ἰάσωνος καὶ Σωσίπατρος, ΔΑΕΚ 8, 116-123, εἰκ. 1-10.
124. Βοκοτόπουλος Π., Ἄγιος Δημήτριος Ἡλίδος, ΑΔ 24 Α, 1969, 203-210, πίν. 118-127, σχέδ. 1.
125. Vocotopoulos P., Fresques datées du XIe siècle à Corfou, CA XXI, 151-180, εἰκ. 1-23.
126. Vryonis S., Two numismatic items from the Thomas Whittemore Collection, Byz. Forschungen 3, Polychordia, Festschrift F. Dölger III, 229-234.
127. Βύζας Σ., Ὁ Καπετὰν Παναγιωτάκης Γεραρῆς καὶ ἡ μονὴ τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ Ζάχολης, ΑΚΜ, Α', 56-66, εἰκ. 1.
128. Garidis M., Les miniatures du roman d'Alexandre de l'Institut Hellénique de Venise et leurs rapports éventuels avec la culture géorgienne, Bedi Kartlisa 28, 172-177.
129. Garidis M., Contacts éventuels entre la peinture de la Grèce du Nord et de la Moldavie, à la fin du 15e siècle, Résumés - Communications, XIVe Congr. Bucarest 1971, 141-143.
130. Georgiades N., Mistra, Athen, σ. 95, εἰκ. 93.
131. Yannaras C., Theologia apofatica e architettura bizantina, Simposio Cristiano, ed. dell'Istituto di Studi Teologici Ortodossi s. Gregorio Palamas, Milano, 104-112.
132. Γούναρης Γ., Παρατηρήσεις τινὲς ἐπὶ τῆς χρονολογίας τῶν τειχῶν τῆς Θεσσαλονίκης, Μακεδονικά 11, 311-323, εἰκ. 1-6 (Résumé 323).
133. Grigoriadou - Cabagnols H., L'image de la Déesis royale dans une fresque du 14e siècle à Castoria, Résumés - Communications, XIV Congr. Bucarest 1971, 21-22.
134. Γρηγόριος Β', Ἀρχιεπίσκοπος Σινᾶ, Τὸ ζήτημα τοῦ καθαρισμοῦ τῶν εἰκόνων τῆς Μονῆς Σινᾶ, Πανηγυρικός τόμος Σινᾶ, Ἀθῆναι, 455-496.
135. Δημακόπουλος Ι., Ἐνα ἀναγεννησιακὸ θύρωμα τοῦ Ρέθυμνου σὲ σχέδιο τοῦ Sebastiano Serlio, ΚρητΧρ. 23, 209-223, πίν. Ξ'-ΞΓ'.
136. Δημακόπουλος Ι., Τὸ Ρέθυμνο στὰ 1573. Μία σελίδα ἀπὸ τὴν «Memorie» τοῦ Francesco Da Molin, ΚρητΧρ. 23, 322-340, πίν. ΞΕ'-ΞΗ'.
137. Dimitrokallis G., Contribution à l'étude des monuments byzantins et médiévaux d'Italie, Athènes, σ. 242, εἰκ. 36, πίν. 12.
138. Dimitrokallis G., Il Castello di Borghetto, Πεπρα. Η' Συν. ΔΙΦ, 233-257.
139. Διαμαντοπούλου Α.,

Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ καὶ ἡ διακόσμησις τῶν ἀρχοντικῶν τῶν Θεσσαλικῶν Ἀμπελακίων, ΤΧρ. 40, 2, 129-151. 3, 197-227, εἰκ. 145.

140. Διαμαντοπούλου Α., Ἡ ἐλληνικότης τῆς διακοσμήσεως τῶν ἀρχοντικῶν τῶν Θεσσαλικῶν Ἀμπελακίων, ΤΧρ. 40, 9, 559-597, εἰκ. 116.

141. Δρανδάκης Ν., Δεόμενοι ἅγιοι ἐπὶ τοῦ τεταρτοσφαιρίου ἀψίδος εἰς ἐκκλησίας τῆς Μέσα Μάνης, ΑΑΑ IV 2, 232-239 (Summary 240).

142. Zivas D., The Turkish Fortress of Karababa, Πεπρ. Η' Συν. ΔΙΦ, 147-156.

143. Ζίας Ν., Ἐκ τῶν ἀποκαλυφθεισῶν τοιχογραφιῶν εἰς Πρωτόθρονον Νάξου, ΑΑΑ IV 3, 368-377 (Summary 377-378).

144. Iliopoulou-Rogan D., Sur une fresque de la période des Paléologues, Byzantion XLI, 109-121, πίν. 1-10.

145. Θεοχάρη Μ., Ἀντιμήνσια ἐκ τοῦ Σκευοφυλακίου τῆς Μονῆς τοῦ Σινᾶ, Πανηγυρικὸς τόμος Σινᾶ, Ἀθῆναι, ρλε'-ρνβ', 10 εἰκ.

146. Théocharis M., Les miniatures du Physiologus grec et leur place dans l'illustration des traités scientifiques byzantins, Résumés-Communications, XIV Congr. Bucarest 1971, 117-119.

147. Ἰωάννου Α., Ἡ πραγμα-

τεία τοῦ Παναγιώτη Δοξαρά Περιζωγραφίας καὶ ἡ κριτικὴ τοποθέτησή της, Λογοτεχνικά Χρονικά, Ἀθῆναι (ἀνάτυπον).

148. Κακουλίδη Ε., Κατάλογος τῶν ἐλληνικῶν χειρογράφων τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἰνστιτούτου Βενετίας, Θησαυρίσματα 8, 249-273, πίν. ΙΔ'-ΚΒ'.

149. Καλοκύρης Κ., Θέματα Θεομητορικῆς εἰκονογραφίας. Εἰκονογραφικαὶ προσωνομίαι. Κέντρα εὐλαβείας καὶ εἰκονογραφικαὶ παραστάσεις τῆς Θεοτόκου, ΕΘΣΠΘ, ΙΣ', 169-266, πίν. 1-70.

150. Καλοκύρης Κ., Βυζαντινοὶ καὶ μεταβυζαντινοὶ ἀγιογράφοι ἐν Μακεδονίᾳ, ΕΘΣΠΘ, ΙΣ', 111-137, πίν. 1-30.

151. Καλοκύρης Κ., Ἀνάλεκτα χριστιανικῆς τέχνης ἐκ Θεσσαλίας ἐπὶ τουρκοκρατίας, Μνήμη 1821, Θεσσαλονίκη, 222 - 238, πίν. 20.

152. Kalokyris C., The Essence of Orthodox Iconography, Brooklyne Mass., σ. 107, πίν. 38.

153. Καμπούρη Μ., Νέα στοιχεῖα ἀπὸ τὴν μεσοβυζαντινὴ φάση τοῦ Καθολικοῦ τῆς Μονῆς Εἰκοσιφοινίσσης, ΕΠΣΘ 5, 127-148, πίν. 16-20.

154. Caramessini - Oiconomidès M., Murailles et châteaux sur les monnaies grecques antiques et médiévales, Πεπρ. Η' Συν. ΔΙΦ, 209-212.

155. K a r a m e s s i n e - O i k o - n o m i d è s M., Contribution à l'étude du monnayage de Michel II d'Épire, Résumés-Communications, XIV Congr. Bucarest 1971, 217-218.
156. Κ λ ε ό μ β ρ ο τ ο ς I., Μητροπ. Μυτιλήνης, Χρυσοκέντητα έπιτραχήλια, παλαιά άντιμήνσια, 'Αθήναι, σ. 45.
157. Κ ό κ κ ι ν ο ς Δ., Τά βυζαντινά μνημεία στην 'Ηπειρο, ΗπΕστ. 20, 146-147.
158. Κ ό λ λ ι α ς Η., Τò Γυαλοῦ χωράφι Καρπάθου καὶ ἡ παλαιο-χριστιανική βασιλική τοῦ Λευκοῦ, ΑΕ 1970, 1-15, πίν. Α-Ζ.
159. Κ ό λ λ ι α ς Η., βλ. ἀρ. 211.
160. Κ ο ν τ ο γ ι ά ν ν η ς Σ., Γενική βιβλιογραφία περὶ Σινᾶ, Πανηγυρικός τόμος Σινᾶ, 'Αθήναι, 533-566.
161. Κ ο υ τ ί β α ς Σ., 'Η παρά τὸν Φενεὸν Κορινθίας μονὴ τοῦ 'Αγίου Γεωργίου, ΑΚΜ, Α', 70-144, πίν. Α'-Δ', εἰκ. 3.
162. Κ ρ ι τ ζ ᾶ ς Χ., Τὸ βυζαντινὸν ναυάγιον Πελαγοννήσου 'Αλοννήσου, ΑΑΑ IV 2, 176-182 (Summary 182).
163. C o n s t a n t e l o s D., Kyros Panopolites, Rebuilder of Constantinople, Greek, Roman and Byz. Studies, Durham, N. C. (Duke University), 12, 451-464.
164. Λ α ζ α ρ ί δ η ς Π., 'Ανασκαφαὶ Νέας 'Αγχιάλου, ΠΑΕ 1969, 16-25, πίν. 15-37.
165. Λ α σ σ ι θ ι ω τ ά κ η ς Κ., 'Εκκλησίες τῆς Δυτικῆς Κρήτης (Ε'. 'Επαρχία Σφακίων - 'Επιλεγόμενα - Πίνακες). ΚρητΧρ. 23, 95-177, πίν. 15'-Ν5'.
166. Λ ι ά π η ς I., Μεσαιωνικά μνημεία Εὐβοίας, 'Αθήναι, σ. 200, πίν. ΙΔ'+160.
167. Μ α μ α λ ά κ η ς I., Τὸ 'Αγιον 'Ορος ('Αθως) διὰ μέσου τῶν αἰώνων, ἔκδ. ΕΜΣ, Μακεδ. Βιβλ. ἀρ. 33, Θεσσαλονίκη, σ. 86, πίν. 24.
168. Μ α ν ο ύ σ α κ α ς Μ., 'Ο ζωγράφος, οἱ ἀφιερῶται καὶ ἡ χρονολόγησις τῆς «Σταυρώσεως» τοῦ 'Αγίου Γεωργίου Βενετίας ('Εμμανουήλ Λαμπάρδος-Μᾶρκος καὶ 'Αντώνιος Πάντιμος), Θησαυρίσματα 8, 7-16, πίν. Α'-Δ'.
169. Μ α ν ο ύ σ α κ α ς Μ., Προσθήκη εἰς τὰ περὶ 'Εμμ. Λαμπάρδου καὶ 'Αντ. Παντίμου, Θησαυρίσματα 8, 283-284.
170. Μ α ρ α γ κ ο ὕ Λ., Κοπτικὰ ὑφάσματα, ἔκδ. Μουσείου Μπενάκη, 'Αθήναι, σ. 3, πίν. 27.
171. Μ α υ ρ ο π ο ὐ λ ο υ - Τ σ ι ο ὺ μ η Χ., Μαρμάρινη βυζαντινὴ ἐπιγραφὴ ἀπὸ τῆ Βέροια, Κληρονομία 3, 331-343.
172. Μ α ν ρ ο ὗ δ ι ς Ε., L'influence byzantine sur les arts décoratifs à Liège et dans le pays Mosan

durant le Moyen Age, ΕΕΒΣ, ΛΗ', 338-393.

173. Μιχαηλίδης Μ., Νέα στοιχεῖα ζωγραφικοῦ διακόσμου δύο μνημείων τῆς Μακεδονίας, ΑΑΑ IV 3, 341-352 (Résumé 353-355).

174. Μιχαηλῆς Π., Ἡ βυζαντινὴ ζωγραφικὴ, Χριστιανικὸ Συμπόσιο 5 (Γαλλία), Ἀθῆναι 21-23.

175. Michelis P., Observations esthétiques sur l'architecture des fortifications, Πεπρ. Η' Συν. ΔΙΦ, 11-13.

176. Μουρίκη Ντ., Περί βυζαντινοῦ κύκλου τοῦ βίου τῆς Παναγίας εἰς φορητὴν εἰκόνα τῆς Μονῆς τοῦ Ὁρους Σινᾶ, ΑΕ 1970, 125-153, πίν. 44-53.

177. Μουρίκη Ντ., Αἱ βιβλικαὶ προεικονίσεις τῆς Παναγίας εἰς τὸν τροῦλλον τῆς Περιβλέπτου τοῦ Μυστρᾶ, ΑΔ 25, 1970, Α', 217-251, πίν. 72-93.

178. Muriki D., The Portraits of Theodore Studites in Byzantine Art, JÖB 20, 249-280, 8 πίν.

179. Μουτσόπουλος Ν., Ἀνασκαφὴ βασιλικῆς Ἀγίου Ἀχιλλεῖου, ΠΑΕ 1969, 37-41, πίν. 44-50.

180. Moutsopoulos N., Esquisse de l'histoire des remparts de Castoria, Πεπρ. Η' Συν. ΔΙΦ, 71-82.

181. Μπακιρτζῆς Χ., Ἐπι-

γραφὴ στοὺς Ἀγίους Ἀναργύρους Καστοριᾶς, Μακεδονικά 11, 324-334, εἰκ. 1, πίν. 1.

182. Μπορμπούδακης Ε., Βυζαντινὰ καὶ μεσαιωνικὰ μνημεῖα Κρήτης, ΚρητΧρ. 23, 499-507, πίν. ΠΓ'-ΠΖ'.

183. Μπορμπούδακης Ε., Ἡ βυζαντινὴ τέχνη εἰς τὸν νομὸν Ἡρακλείου, τόμος «Τὸ Ἡράκλειον καὶ ὁ νομὸς του», ἔκδ. Νομαρχίας Ἡρακλείου, 95-130.

184. Bouras Ch., Zourtsa. Une basilique byzantine au Péloponnèse, CA 21, 137-150, εἰκ. 1-8.

185. Μυλωνᾶς Π., Παρατηρήσεις στὸ ναὸ τοῦ Πρωτάτου, ΝΕστ. 89 (1047), 238-254, 9 σχ., καὶ ἀνάτυπο μὲ χωριστὴ ἀρίθμηση.

186. Ντελόπουλος Κ., Συμβολὴ στὴ βιβλιογραφία τοῦ Ἀγίου Ὁρους. Αὐτοτελεῖς ἐκδόσεις 1701-1971, Ἀθῆναι, σ. 69.

187. Ξυγγόπουλος Α., Αἱ εἰκόνες τοῦ ἁγίου Δημητρίου, Φιλολογικὴ Πρωτοχρονιά 28, Ἀθῆναι, 42-44.

188. Xyngopoulos A., Restitution et interprétation d'une fresque de Chilandar, Hilandarski Zbornik 2, 93-98, εἰκ. 2.

189. Xyngopoulos A., Les fresques de l'église des Saints-Apôtres à Thessalonique, Art et Société à Byzance, Venise, 83-98, πίν. XXIII-XXXIV.

190. Όρλάνδος Α., Τὸ Ἔργον τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ 1971 (Π. Λαζαρίδης, Ἀνασκαφαὶ εἰς Νέαν Ἀγχίαλον, 27-36, Ε. Στίκα, Ἀνασκαφὴ εἰς Ἀμφίπολιν, 36-53, Στ. Πελεκανίδης, Ἀνασκαφὴ εἰς Φιλίππους 81-94, Ε. Πεντάζου, Ἀνασκαφὴ εἰς Θράκην, 94-105, Δ. Πάλλα, Ἀνασκαφὴ εἰς βασιλικὴν τοῦ Γλυκέος, 125-131, Π. Λαζαρίδης, Ἔργασίαι συντηρήσεως εἰς Νέαν Ἀγχίαλον, 268, Ε. Στίκα, Ἔργασίαι συντηρήσεως εἰς Ἀμφίπολιν, 268.
191. Όρλάνδος Α., Ἡ Βασιλικὴ τῆς Κάτω Σικυῶνος, ΑΚΜ, Α', 46-55.
192. Όρλάνδος Α., Ἡ ἐπὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ Μονὴ Παναγίας τῆς Κορακονησίας, ΑΒΜΕ ΙΑ', 1969, 1-56, εἰκ. 31.
193. Όρλάνδος Α., Ἄγνωστος βυζαντινὸς ναὸς παρὰ τὸ Δραγάνο τῆς Ἀχαΐας, ΑΒΜΕ, ΙΑ', 1969, 57-86, εἰκ. 30.
194. Όρλάνδος Α., Ἐκ τῆς Χριστιανικῆς Μεσσήνης, ΑΒΜΕ, ΙΑ', 1969, 87-147, εἰκ. 55.
195. Όρλάνδος Α., Συμπληρωματικὴ ἔρευνα εἰς τὴν βασιλικὴν τῆς Σικυῶνος (βαπτιστήριον καὶ αἶθριον) ΑΒΜΕ, ΙΑ', 1969, 148-176, εἰκ. 35.
196. Όρλάνδος Α., Παλαιοχριστιανικοὶ ἄμβωνες τῆς Πάρου, ΑΒΜΕ, ΙΑ', 1969, 177-206, εἰκ. 25.
197. O r l a n d o s Α., Fouilles de la Société Archéologique d'Athènes en 1970. Nέα Anchialos, Amphipolis, Philippes, îlot de Képhalos, Glyky, basilique du Kraneion, Bulletin d'Archéol. Sud-Est européenne 2, Bucarest, 61-79.
198. O r l a n d o s Α., Quelques notes complémentaires sur les maisons paléologuiennes de Mistra, Art et Société à Byzance, Venise, 73-82, πίν. I-XXII.
199. Παλιούρας Α., Ἡ εἰκονογράφησις τοῦ τρούλλου τοῦ Ἀγίου Γεωργίου Βενετίας, Θησαυρίσματα 8, 63-86, πίν. Ε'-ΙΓ'.
200. Πάλλας Δ., Ἐρευναι ἐν Μεθώνῃ, ΠΑΕ 1969, 78-97, πίν. 99-120.
201. Πάλλας Δ., Νεκρικὸν ὑπόγειον ἐν Κορίνθῳ (συντήρησις τοιχογραφιῶν), ΠΑΕ 1969, 121-134, πίν. 137-144.
202. P a l l a s D., Epiros, Reall. Byz. Kunst I, 207-334.
203. P a l l a s D., Eine Differenzierung unter den himmlischen Ordnungen (Ikonographische Analyse), BZ 64, 55-60, εἰκ. 1-3.
204. P a l l a s D., Episkopion, Reall. Byz. Kunst, II, 335-371.
205. P a p a g e o r g i o u Α., Peintures murales des 10e-12e siècles récemment découvertes en Chypre, Résumés - Communications,

- XIVe Congr. Bucarest 1971, 357-358.
206. Παυλόπουλος Νικόδημος, Ἱερὰ Μονὴ Λειμῶνος, 4, Κατάλογος κειμηλίων Λαϊκοῦ Μουσείου, σ. 77+ εἰκ.
207. Πελεκανίδης Σ., Ἀνασκαφαὶ Φιλίππων, ΠΑΕ 1969, 42-53, πίν. 51-56.
208. Pierides A., Jewellery in the Cyprus Museum (Rep. of Cyprus. Ministry of Communications and Works, Dept. of Antiquities, Pict. Book 5), Cyprus, σ. 59, πίν. 40.
209. Πολίτης Λ., Βυζαντινὰ ἐπιγραφικά: 1. Μία καππαδοκική ἐπιγραφή, 2. Ἄλλη καππαδοκική ἐπιγραφή, 3. Κτητορική ἐπιγραφή τοῦ Κάστρου Ἰωαννίνων, Ἑλληνικά 24, 126-136, εἰκ. 1-2, (Résumé 231).
210. Πολίτης Λ., Παλαιογραφικά: 4. Κτητορικὸ σημεῖωμα γιὰ τὴ Νέα Μονὴ Θεσσαλονίκης. 5. Ἕνα χειρόγραφο ἀπὸ τὴ Μάδυτο. 6. Ἄλλο ἓνα χειρόγραφο τῆς συλλογῆς Γεννατᾶ, Ἑλληνικά 24, 136-146, εἰκ. 1 (Résumé 231-232).
211. Πολίτης Λ., Κόλλιας Η., Κατάλογος χειρογράφων ἐκκλησίας Παναγίας Λίνδου, Ἑλληνικά 24, 33-53, πίν. 1-8 (Résumé 227-228).
212. Προβατάκης Θ., Μεταβυζαντινὰ μνημεῖα τῆς Λευκάδος, Μνήμη 1821, 241-265, πίν. 24.
213. Protonotarios P., An unpublished Solidus of Focas, Num.Circ. 79, 404, εἰκ. I.
214. Protonotarios P., A Semissis of the Emperor Artemius Anastasius (AD 713-715) of the Metropolitan Mint with the Name of Anastasius only, Num.Circ. 79, 363.
215. Samaltanou-Tsiakma A., A Renaissance Problem of Archaeology, Gazette des Beaux-Arts, Paris, Novembre, 225-232.
216. Sinos S., Die sogenannte Kirche des Hagios Elias zu Athen, BZ 64, 351-361, πίν. IV-VI.
217. Spiteris T., The Art of Cyprus, London, σ. 215.
218. Σπυριδάκης Γ., Ὁ δикέφαλος ἀετὸς ὡς στοιχεῖον τῆς τέχνης, ἰδίᾳ τῆς λαϊκῆς, κατὰ τὴν βυζαντινὴν καὶ τὴν μετ' αὐτὴν περίοδον, Résumés-Communications, XIVe Congr. Bucarest 1971, 279.
219. Στίκας Ε., Ἀνασκαφὴ παλαιοχριστιανικῶν βασιλικῶν Ἀμφιπόλεως, ΠΑΕ 1969, 54-58, πίν. 57-70.
220. Stylianos A. and J., «Ἐν Τούτῳ Νίκα» — «In Hoc Vinces» — «By This Conquer», Society of Cypriote Studies, n. 4, Nicosia σ. 126, εἰκ. 56.
221. Stylianos A. and J., An important Venetian Map of Cyprus in the Map-Room of the Bri-

- tish Museum, Κυπρ.Σπ., ΛΕ', 211-212.
222. Σωτηρίου Μ., Παναγία τοῦ Πάθους, Πανηγυρικός τόμος Σινᾶ, Ἀθῆναι, κζ'-μβ', εἰκ. 1-5.
223. Σωτηρίου Μ., Ὁ «οἰκίσκος» τῆς παραδόσεως καὶ ὁ τάφος τοῦ Ἀγίου Δημητρίου, Ἑλληνικά 24, 372-374.
224. Tzafiris V., Byzantine Churches and Inscriptions in Israel, Eretz-Israel 10, XVIII, πίν. 68-70.
225. Τσιγαρίδας Ε., Περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγ. Νικολάου Ἐλαιῶνος Σερρών, AAA IV 1, 54-57, (Résumé, 57).
226. Fatourou K., Fortifications en Grèce., Πεπρ. Η' Συν. ΔΙΦ, 33-36.
227. Φιλιππίδη-Μπούρα Λ., Ἕνας μεσοβυζαντινὸς τροῦλλος ἀπὸ τὸ μοναστήρι τοῦ Ὁσίου Λουκά, Ἀρχ. Θέματα 5, 165-168, εἰκ. 1-7.
228. Furlas A., Der Ring in der Antike und im Christentum. Der Ring als Herrschaftssymbol und Würdezeichen (Forschungen zur Volkskunde, 45), Münster, Verl. Regensburg, σ. 147, εἰκ. 38.
229. Φωκᾶς - Κοσμετᾶτος Ν., Συμπληρωματικὰ εἰς τὰ περὶ τοῦ κάστρου «Ἀγίου Γεωργίου» Κεφαλληνίας, Πεπρ. Η' Συν. ΔΙΦ, 179-181.
230. Chatzidakis M., Classicisme et tendances populaires au XVe siècle : Les recherches sur l'évolution du style, Rapports XVe Congr. Bucarest 1971, I, 97-134.
231. Chatzinikolaou A., Heilige, Reall. Byz. Kunst II, 1034-1093.

1972

232. Ἀργυροῦ Κ., Λουκοπούλου Σ., Φίλιππα Μ., Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τῆς Λευκάδος, ΕΕΛΜ 1, 1971, 175-278, εἰκ. 1-113.
233. Ἀσημακοπούλου - Ἀτζακᾶ Π., Πέντε ψηφιδωτὰ δαπέδου τοῦ Μουσείου Θεσσαλονίκης, Βυζαντινὰ 4, 253-278, εἰκ. 1-5.
234. Ἀχειμάστου - Ποταμιάνου Μ., Τὸ πρόβλημα μιᾶς μορφῆς Ἑλλήνος φιλοσόφου, ΔΧΑΕ, περ. Δ', ΣΤ', 1970-72, 67-81, πίν. 25-26.
235. Βακαλόπουλος Α., Τὰ κάστρα τοῦ Πλαταμώνα καὶ τῆς Ὠριᾶς Τεμπῶν καὶ ὁ τεκὲς τοῦ Χασάν Μπαμπᾶ (Μακεδ. Βιβλ. 37), Θεσσαλονίκη, σ. 126.
236. Βοκοτόπουλος Π., Νέα στοιχεῖα τοῦ Καθολικοῦ τῆς μονῆς Παντανάσσης Φιλιππιάδος, AAA VI, 87-97 (Résumé 97-98).
237. Galavaris G., «Christ the King». A miniature in a Byzantine Gospels and its significance, JÖB 21, 119-124, 2 πίν.

238. Γεωργιάδου Ε., Σκαπαριώτου Μ., Τανούλας Α., Τολούδης Γ., Ἀναστήλωση τῶν Βασιλικῶν Α καὶ Β τῶν Φθιωτίδων Θηβῶν, Ἀρχ. Θέματα 6, 284 - 287, 4 εἰκ., 6 σχ.
239. Yiannias J., The Elevation of the Panaghia, DOP 26, 225-236.
240. Gouma-Peterson Th., The dating of Creto-Venetian Icons, Allen Memorial Art Museum Bulletin, Oberlin College, Ohio, 25, I, σ. 15 κ.έξ.
241. Γούναρης Γ., Φορητὴ εἰκόνα Χριστοῦ Παντοκράτορος ἀπὸ τὴν Μυτιλήνη, Κέρνος, Θεσσαλονίκη, 15-18, πίν. 7.
242. Γούναρης Γ., Αἱ ἐορταστικαὶ ἐπιγραφαὶ τῶν ψηφιδωτῶν τοῦ τρούλλου τοῦ Ἀγ. Γεωργίου (Rotonda) Θεσσαλονίκης, Μακεδονικά 12, 201-227, εἰκ. 1-18 (Résumé 227).
243. Γριτσόπουλος Τ., Ἡ ὑπὸ τῶν Μόσχων διακόσμησις τοῦ καθολικοῦ τῆς Μ. Αἰμυαλοῦς, Γορτυνιακά 1, 256 κ. ἐξ.
244. Γριτσόπουλος Τ., Ἡ ὑπὸ τῶν Μόσχων ἀγιογράφησις τοῦ παλαιοῦ ναοῦ Βουλκάνου Μεσσηνίας, Byz. - Neugr. Jahrb. 21, 10, κ. ἐξ.
245. Δημάκοπουλος Ι., Ὁ Sebastiano Serlio στὰ μοναστήρια τῆς Κρήτης, ΔΧΑΕ, περ. Δ', ΣΤ', 1970-1972, 233-245, πίν. 85-90.
246. Δημητροκάλλης Γ., Συμβολαὶ εἰς τὴν μελέτην τῶν βυζαντινῶν μνημείων τῆς Νάξου (πρόλογος Ν. Μουτσόπουλου), Ἀθῆναι, σ. 217, εἰκ. (Résumé 211-215).
247. Δρανδάκης Ν., Ὁ ναὸς τοῦ Ἀη-Λέου εἰς τὸ Μπρίκι τῆς Μάνης, ΔΧΑΕ, περ. Δ', ΣΤ', 1970-72, 146-168, πίν. 43-52.
248. Δρανδάκης Ν., Νικήτας Μαρμαῤ (1075), «Δωδώνη» Α', 21-44, XVI πίν.
249. Δρανδάκης Ν., Ὁ Ταξιάρχης τῆς Χαρούδας καὶ ἡ κτητορικὴ ἐπιγραφή του, Λακωνικαὶ Σπουδαὶ Α', Ἑταιρεία Λακωνικῶν Σπουδῶν, Ἀθῆναι, 275-291, πίν IB'.
250. Δροσογιάννη Φ., Βυζαντινὰ καὶ μεσαιωνικὰ μνημεῖα Πελοποννήσου. Α' Ἀνασκαφαὶ (Ἀρχαῖον Λέχαιον, Παληόπυργα Ἀργους), Β' Στερέωσις μνημείων καὶ συντήρησις τοιχογραφιῶν, Γ' Καθαρισμοὶ ἀρχαιολογικῶν χώρων, Δ' Περισυλλογὴ ἀρχαιοτήτων ΑΔ 25, 1970, Β1, Χρονικά, 206-208, πίν. 190-195.
251. Ζήβας Δ., Ὑπάρχει ἐλληνικὸ μαρόκ; Μνήμη Π. Μιχελῆ, Ἀθῆναι, 364-369.
252. Ζώρα Π., Δύο μεγάλοι μαστόροι τοῦ ἀσημιοῦ (Ἀθανάσιος Τζημούρης - Γεώργιος Διαμαντῆς Μπάφας), ἐκδ. ΕΟΕΧ, σ. 63, εἰκ. 43.

253. Θεόφιλος Βατοπαιδινός, Χρονικὸν περὶ τῆς ἱερᾶς καὶ σεβασμίας Μεγίστης Μονῆς Βατοπαιδίου Ἁγίου Ὁρους (Προλεγόμενα ὑπὸ Γεωργίου Α. Στογιόγλου), Μακεδονικά 12, 71-122, εἰκ. 1 - 27 (Résumé).
254. Καβαρνὸς Κ., Τὸ πνευματικὸ κάλλος, Μνήμη Π. Μιχελῆ, Ἀθῆναι, 246-252.
255. Cavarinos C., Byzantine Iconography, Θεολογία 43, 91-105.
256. Καλοκύρης Κ., Ἡ ζωγραφικὴ τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἱστορικὴ, αἰσθητικὴ καὶ δογματικὴ ἐρμηνεία τῆς βυζαντινῆς ζωγραφικῆς, Θεσσαλονίκη, σ. 271, πίν. 1-44.
257. Καλοκύρης Κ., Ἡ Θεοτόκος εἰς τὴν εἰκονογραφίαν Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως, ἔκδ. Πατρ. Ἰδρύμ. Πατερ. Μελετῶν, Θεσσαλονίκη, σ. 302, πίν. 303.
258. Καλοκύρης Κ., Ποῖον τὸ βιβλίον «Μεσαιωνικὰ Μνημεῖα Εὐβοίας», Ἀθῆναι 1971 (ἐλεγχος ἀνελέγκτων), Κληρονομία Δ', Παράρτημα, σ. 40.
259. Καλοκύρης Κ., Ὁ παρὰ τὸ χωρίον Σάμαρι Μεσσηνίας Βυζαντινὸς ναός. 1. Ἀρχιτεκτονικὴ θεώρησις, 2. Αἰ τοιχογραφίαι, ΕΘΣΠΘ 17, 323-350, πίν. 1-14β (Summary 350-351).
260. Kalokyris K., Wesen und Gehalt der Orthodoxen Ikonographie. 1. Kunst geistiger Diakonie. 2. Kunst hohen theologischen Ranges. 3. Die Orthodoxe Ikonographie als Kunst der Tiefe. 4. Beziehung zu idealen und natürlichen Vorbildern, ΕΘΣΠΘ 17, 5-18, πίν. 1-30 (περίληψις 18-19).
261. Kalokyris C., Fresques et mosaïques particulièrement expressives de la théologie orientale en Italie du VIIIe au XIIe siècle. La Chiesa greca in Italia dall' VIII al XVI secolo, II (Italia Sacra, 21) Padova, 759-775.
262. Καρακατσάνη Α., Τέχνη καὶ Θάλασσα, Ναυτικὰ θέματα στὴ Μεταβυζαντινὴ τέχνη καὶ στὴ δυτικὴ χαρακτηριστικὴ, «Ἑλληνικὴ Ἐμπορικὴ Ναυτιλία», ἔκδ. Ἐθν. Τραπε. Ἑλλάδος, Ἀθῆναι, 233-270, εἰκ. 157-183.
263. Κεφαλλήνι ἀδης Ν., Ἡ μαρμαρογλυφικὴ στὴ Νάξο, ΕΛΤ 6, 47-56, εἰκ. 6.
264. Κονταξάκης Γ., Ἐξι πρῶτες σημειώσεις γιὰ τὴν συμβολὴ τῆς χρωματικῆς ὁργανώσεως στὸν ἐπίπεδο χαρακτῆρα τῆς βυζαντινῆς εἰκονογραφίας, ΤΧρ. 41, 4, 269-273.
265. Κουνουπιώτου Ε., Βυζαντινὰ καὶ μεσαιωνικὰ μνημεῖα Πελοποννήσου. Α' Κορινθία (Κράνειον), Β' Ἀργολίς (Παληόπυργα Ἀργους), Ἀναστηλώσεις : Α' Ἀχαΐα (μονὴ Ἀγ. Μαρίνης ἢ Μαρίτσας Σανταμερίου), Β' Λακωνία (μεσαιωνικὸν φρούριον Σπάρτης), ΑΔ 25, 1970, Β1, Χρονικά, 208-210, πίν. 196-198.

266. Κουρκουτίδου - Νικολαΐδου Ε., Εικονογραφικές παρατηρήσεις σὲ μία εἰκόνα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ στὸ Σινᾶ, Κέρνος, Θεσσαλονίκη, 80-83, πίν. 28 (1-2), (Résumé 84).

267. Κουρκουτίδου - Νικολαΐδου Ε., Χαλκοῖ σταυροὶ ἐκ τοῦ Περιθεωρίου, ΑΑΑ V 3, 374-380 (Résumé 381).

268. Λαζαρίδης Π., Ἀνασκαφαὶ Νέας Ἀγχιάλου, ΠΑΕ 1970, 37-49, πίν. 50-66.

269. Λαζαρίδης Π., Βυζαντινὰ καὶ μεσαιωνικὰ μνημεῖα Ἀθηνῶν, Ἀττικῆς καὶ νήσων Σαρωνικοῦ, Ἀθῆναι [ναὸς Σωτείας Λυκοδήμου (Ρωσικὴ Ἐκκλησία), Καπνικαρέα, Παναγία ἡ Χρυσοκαστριώτισσα, Ἁγ. Συμεών, ἐρείπια ναοῦ τῶν Ἀγ. Θεοδώρων εἰς τὴν ὁδὸν Νίκης, Ἱερὸν Βῆμα Ἀγ. Ἰωάννου ὁδοῦ Βουλιαγμένης, ναὸς Ἀγ. Θεοδώρων], Ἀττικὴ (μονὴ Ἀγίου Ἰωάννου Καρέα, μονὴ Ἀστερίου, μονὴ Ἀγίου Ἰωάννου Κυνηγοῦ, μονὴ Νταοῦ Πεντέλης, Νέα Μάκρη, Παλαιοχριστιανικὴ Βασιλικὴ Γλυφάδος, ἀρχαῖον τεῖχος «Δέμα» Φυλῆς, παλαιοχριστιανικὴ Βασιλικὴ Ἀγ. Ζαχαρίου Ἐλευσίνος, Ἁγ. Νικόλαος Χαλιδοῦ Μεσογείων), Κορωπὶ (Ἀγ. Κων/νος, Ἁγ. Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος, Ναὸς Ταξιαρχῶν Καλυβίων Κουβαρᾶ), Λαυρεωτικὸς Ὀλυμπος (Ἀγ. Δημήτριος, Μεσοσπορίτισσα, παλαιοχριστιανικὴ βασιλική),

Ἀνάβυσσος (Α' Οἰκισμὸς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, Β' Οἰκισμὸς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος). Νῆσοι Σαρωνικοῦ: Αἶγινα (Ἁγ. Νικόλαος ὁ Μαύρικας, Κυψέλη, Ἁγ. Νικόλαος ὁ Μοῦλος, Παλαιοχώρα), Ὑδρα (Ἁγ. Ἰωάννης ὁ Καραγιάννης), Δαμαλᾶς, ΑΔ 25, 1970, Β1, Χρονικά, 138-153, πίν. 108-118, σχ. 1-7.

270. Λαζαρίδης Π., Βυζαντινὰ καὶ μεσαιωνικὰ μνημεῖα Βοιωτίας, Θῆβαι (οἰκόπεδον Παπασεραφείμ), Μονὴ Ὁσίου Λουκά, Κυριάκι (ναὸς Παναγίας), Χαιρώνεια, Σχηματάρι (ναὸς Ἀγίας Παρασκευῆς), ΑΔ 25, 1970, Β1, Χρονικά, 246, πίν. 212 α-β.

271. Λαζαρίδης Π., Βυζαντινὰ καὶ μεσαιωνικὰ μνημεῖα Εὐβοίας, Χαλκίς, Ὠρεοί, Ἁγιος Αἰδηψοῦ, Αἰδηψός, Ἰστιαία, Λούτσα, Αὐλωνάριον, Ἀγία Θέκλα, Καθενοί-Ἐρια, Κορακιές, Πύργος, ΑΔ 25, 1970, Β1, Χρονικά, 261-263, πίν. 225-229.

272. Λαζαρίδης Π., Βυζαντινὰ καὶ μεσαιωνικὰ μνημεῖα Φθιώτιδος - Φωκίδος, Φθιώτις: Ἁγ. Κων/νος, Δαφνούσια Λοκρίδος, Λουτρά Ὑπάτης, Λαμία, Μονὴ Ἀγάθωνος, Ἀχινός, Νεράϊδα, Λάρυμνα, Φωκίς: Γραβιά, Μαριολάτα, Πολύδροσον - Σουβάλα Παρνασσίδος, Γαλαξείδι, Ἀμφισσα, ΑΔ 25, 1970, Β1, Χρονικά, 265-269, πίν. 231-234, σχ. 1-2.

273. Λοβέρδου - Τσιγαρί-

- δα Κ., 'Ενεπίγραφοι κοπτικοί λύχνοι τοῦ Μουσείου Μπενάκη, ΔΧΑΕ, περ. Δ', ΣΤ', 1970-1972, 130-145, πίν. 39-42.
274. Λουκοπούλου Σ., βλ. ἄρ. 232.
275. Μανούσας Μ., Τὰ κυριώτερα ἔγγραφα (1536-1599) γιὰ τὴν οἰκοδομὴ καὶ τὴ διακόσμηση τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τῶν Ἑλλήνων τῆς Βενετίας, Μνήμη Π. Μιχελῆ, 334-355, εἰκ. 1-2.
276. Μαυροπούλου Τσιούμη Χ., Ἡ εἰκονογράφηση τοῦ χειρογράφου ἄρ. 20 τῆς Μ. Διονυσίου στὸ Ἁγ. Ὄρος, Κέρνος, Θεσσαλονίκη, 96-101, πίν. 31-32.
277. Μηλιατζίδου-Ἰωάννου Ε., Οἱ καμπάνες τῆς Θεσσαλονίκης. Πληροφορίες γιὰ τοὺς τεχνίτες καὶ τὴν τέχνη τους, Μακεδονικά 12, 234-263, σχ. 14.
278. Μιχαηλίδης Μ., Βυζαντινὸν καὶ Χριστιανικὸν Μουσεῖον. Βυζαντινὸν Μουσεῖον, Σχολὴ συντηρητῶν ἀρχαίων, Κεντρικὸν Ἐργαστήριον Συντηρήσεως : Α' Ἐργασίαι ἐντὸς τοῦ Κεντρικοῦ Ἐργαστηρίου Συντηρήσεως τοῦ Βυζ. Μουσείου, Β' Ἐργασίαι ἐκτὸς τοῦ Ἐργαστηρίου τοῦ Βυζ. Μουσείου (Ι. Ψηφιδωτά : Ἀθῆναι, Αἴγινα, Χαλκίς, Ἀμφισσα, Ν. Ἀγχίαλος, Πάτραι, Χίος, Θεσσαλονίκη, Φίλιπποι, Ἱεροσόλυμα, ΙΙ. Τοιχογραφίαι : Πελοπόννησος, Θεσσαλία, Φωκίς, Βοιωτία, Εὐβοία, Νῆσοι Κυκλάδων, Ἡπειρος, Αἰτωλοακαρνανία, Εὐρυτανία, Ἴονιοι Νῆσοι, Μακεδονία, Κρήτη, Ἱεροσόλυμα, προμελέται, ΙΙΙ. Φορηταὶ εἰκόνες : Κέρκυρα, Κεφαλληνία, Κρήτη), ΑΔ 25, 1970, Β1, Χρονικά, 16-23, πίν. 11-30.
279. Μιχελῆς Π., Αἰσθητικὴ θεώρηση τῆς Βυζαντινῆς Τέχνης, Β' ἔκδ., Ἀθῆναι, σ. 342, εἰκ. 150.
280. Μουρίκη Ντ., Αἱ διακοσμήσεις τῶν τρούλλων τῆς Εὐαγγελιστρίας καὶ τοῦ Ἁγ. Σώζοντος Γερακίου, ΑΕ 1971, 1-7, πίν. Α-Γ.
281. Μουρογιάννης Γ., Ὁ Ἅγιος Γεώργιος τοῦ Πηλίου, ΑΘΜ, Α', 131-136, εἰκ. 4.
282. Μουτσόπουλος Ν., Ἀνασκαφὴ τῆς Βασιλικῆς τοῦ Ἁγ. Ἀχιλλεῖου. Τετάρτη περίοδος ἐργασιῶν (1969), ΕΠΣΘ, Ε', 1971-72, 147-436, πίν. 21-126, σχ. πίν. Α'-ΙΒ'.
283. Μουτσόπουλος Ν., Les sgraffites du Pangaion, Μνήμη Π. Μιχελῆ, Ἀθῆναι, 482-489, πίν. XXXIX-LVI.
284. Μπάρλα-Πάλλα Χ., Ἀνασκαφὴ Κεφάλου Ἀμβρακικοῦ, ΠΑΕ 1970, 90-97, πίν. 129-143.
285. Bouras Ch. and L., Byzantine churches of Greece, Architectural Design I, London, 30-37.
286. Nikolaou K. Archaeological News from Cyprus 1970, AJA 76, 311-320, πίν. 63-68.
287. Νικονάνος Ν., Ἡ ἐκ-

- κλησία τῆς Μεταμόρφωσης τοῦ Σωτῆρος στὸ Χορτιάτη, Κέρνος, Θεσσαλονίκη, 102-110, πίν. 33-34.
288. Ξυγγόπουλος Α., Ἡ πτερωτὴ ψυχὴ τῆς Θεοτόκου, ΔΧΑΕ, περ. Δ', ΣΤ', 1970-72, 1-12, πίν. 1-2.
289. Ξυγγόπουλος Α., Φύλλα εἰκονογραφημένου κώδικος τῆς Ἀποκαλύψεως, ΔΧΑΕ, περ. Δ', ΣΤ', 1970-1972, 180-190, πίν. 57-63.
290. Ὁρλάνδος Α., Περί τῆς ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας ἐκδόσεως τῶν μικρογραφιῶν τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἑλλάδος, ΠΑΑ 47, 146-153.
291. Orlandos A., Ein spät-byzantinischer Hallenkirchen-Typus Nordgriechenlands, JÖB 21, 209-222, εἰκ. 8, πίν. I-IV.
292. Πάλλας Δ., Ἀνασκαφὴ τῆς βυζαντινῆς βασιλικῆς τοῦ Γλυκέος ἐν Ἡπείρῳ, ΠΑΕ 1970, 82-89, πίν. 118-128.
293. Πάλλας Δ., Ἀνασκαφικὴ ἔρευνα εἰς τὴν βασιλικὴν τοῦ Κρανείου ἐν Κορίνθῳ, ΠΑΕ 1970, 98-117, πίν. 144-163.
294. Πάλλας Δ., «Ἰουστινιάνεια» γλυπτὰ αἰσθητικῶς ἀνεπέργαστα, Μνήμη Π. Μιχαλῆ, Ἀθῆναι, 420-441, πίν. XXXIII-XXXVIII.
295. Pallas D., Himmelsmächte, Erzengel und Engel, Reall. Byz. Kunst III, 17, στ. 13-119.
296. Παναγιωτίδης Μ., Βυζαντινὰ κιονόκρανα μὲ ἀνάγλυφα ζῶα, ΔΧΑΕ, περ. Δ', ΣΤ', 1970-72, 82-129, πίν. 27-38.
297. Παπαγεωργίου Α., Ἰδιάζουσαι βυζαντιναὶ τοιχογραφίαι τοῦ XIII αἰ. ἐν Κύπρῳ, Α' Κυπρ. Συν. Β', 1969, 201.
298. Παπαθανασόπουλος Γ., Ἀρχαιότητες καὶ μνημεῖα Ἡλείας. Βυζαντινὰ μνημεῖα Ἡλείας, ΑΔ 25, Β1, Χρονικά, 194-196, πίν. 175 γ-δ.
299. Πασαδαῖος Α., Μία εἰδικὴ περίπτωση τῆς βυζαντινῆς ἀρχιτεκτονικῆς μορφολογίας, Μνήμη Π. Μιχαλῆ, Ἀθῆναι, 168-173, εἰκ. 1-2, πίν. IX.
300. Πασαδαῖος Α., Ἡ ἐν Χάλκῃ Μονὴ Παναγίας Καμαριωτίσσης, ΑΕ, 1971, 1-55, πίν. 1-2.
301. Παυλόπουλος Νικόδημος, Ἱερὰ Μονὴ Λειμῶνος 5, Κατάλογος κειμηλίων Σκευοφυλακίου, Ἀθῆναι, σ. 197, εἰκ.
302. Πελεκανίδης Σ., «Τὸ θέατρον τὸ καλούμενον στάδιον» τῆς Θεσσαλονίκης, Κέρνος, Θεσσαλονίκη, 122-133, πίν. 39, σχ. 1-3.
303. Πελεκανίδης Σ., Ἀνασκαφαὶ Φιλίππων, ΠΑΕ 1970, 55-65, πίν. 83-86.
304. Πεντάζος - Τσιμπίδης Ε., Ἀρχαιολογικαὶ ἔρευναι ἐν Θράκῃ (1969), ΑΕ 1971, 39-41, πίν. ΙΘ'-ΚΕ'.

305. Πετράκος Β., Νεώτερες επιγραφές της Μυτιλήνης, 'Αθῆναι, σ. 54.
306. Πρωτονοτάριος Π., 'Ιστορία, συμβολισμός και τέχνη εις τὰ Βυζαντινὰ νομίσματα, ΝομΧρ. 1, 37-49.
307. Protonotarios P., Rare and Unpublished Coins of the Empire of Nicaea, Num. Circ. 80, 56, εἰκ. 5.
308. Πρωτονοταρίου - Δεῖ-λάκη Ε., 'Αρχαιότητες και μνημεῖα 'Αργολιδοκορινθίας, 'Ανω 'Επίδαυρος, Θέσις 'Αγία Παρασκευή, ΑΔ 25, 1970, Β1, Χρονικά, 157.
309. Ράμφος Ι., Τὰ χριστιανικά μνημεῖα τῆς Κιμώλου και τῶν πέριξ νησίδων, Κιμωλιακά 2, 183-299, εἰκ. 1-81.
310. Saccopoulou M., Mosaïque de Kanakaria (Chypre). Essai d'exégèse de la «Mandorla» (Studi Ant. Christ. 30), Actas 8. Congrès Internacional Arqueología Cristiana, Barcelona 1969, 445-446.
311. Σαμαλτάνου - Τσιακμᾶ Α., 'Η τύχη ἐνὸς βυζαντινοῦ χειρογράφου τὴν ἐποχὴ τῆς 'Αναγέννησης, ΔΧΑΕ, περ. Δ', ΣΤ', 1970-1972, 169-179, πίν. 53-56.
312. Σκαπαριώτου Α., βλ. ἀρ. 238.
313. Σπυρόπουλος Θ., 'Αρχαιότητες και μνημεῖα Βοιωτίας - Φθιώτιδος, ΑΔ 25, 1970, Β1, Χρονικά, 220, σχ. 5-6.
314. Στίκας Ε., 'Ανασκαφὴ παλαιοχριστιανικῶν βασιλικῶν 'Αμφιπόλεως, ΠΑΕ 1970, 50-54, πίν. 67-82.
315. Σωτηρίου Μ., Βυζαντιναὶ Τοιχογραφίαι Μοναστικῆς Τέχνης τῆς Κύπρου, Α' Κυπρ. Συν., Β' 1969, 243.
316. Σωτηρίου Μ., Προβλήματα τῆς εἰκονογραφίας τοῦ τρούλλου τοῦ ναοῦ 'Αγίου Γεωργίου Θεσσαλονίκης, ΔΧΑΕ, περ. Δ', ΣΤ', 1970-72, 191-204, πίν. 65-70.
317. Τανούλας Α., βλ. ἀρ. 238.
318. Τολούδης Γ., βλ. ἀρ. 238.
319. Τσιγαρίδας Ε., Χριστιανικαὶ ἀρχαιότητες εἰς τὸν χώρον τοῦ 'Ιεροῦ τοῦ 'Αμμωνος Διὸς εἰς Καλλιθέαν Χαλκιδικῆς, ΑΑΑ V 1, 35-37 (Summary 38).
320. Τσιγαρίδας Ε., Παρατηρήσεις πάνω σὲ μία εἰκόνα τοῦ Πουλάκη, Κέρνος, Θεσσαλονίκη, 180-186, πίν. 48-50.
321. Τσιτουρίδου Α., Τὸ Μισσόριο τοῦ Θεοδοσίου, Κέρνος, Θεσσαλονίκη 187-196, πίν. 51-53.
322. Φατούρου - 'Ησυχάκη Κ., 'Η Ρετόντα τῆς Κρήτης. 'Η χρῆσις ἐνὸς ἀρχιτεκτονικοῦ θέματος τοῦ Palladio εἰς ἔπαυλιν τῆς

- Κρητικῆς Ἀναγεννήσεως, Ἀθῆναι, ἔκδ. Πανεπ. Ἀθηνῶν, Φιλοσ. Σχολή, σ. 234 (197-226 συντετμ. ἀπόδ. τοῦ κειμ. εἰς τὴν ἀγγλ.), πίν. 42.
323. Φίλιππα Μ., βλ. ἀρ. 232.
324. Φιλίππιδου - Μπούρα Λ., Ὁ ἐξωνάρθηκας τοῦ Καθολικοῦ τοῦ Ὁσίου Λουκᾶ Φωκίδος, ΔΧΑΕ, περ. Δ', ΣΤ', 1970-72, 13-18, πίν. 3-14.
325. Φωκᾶς - Κοσμετάτος Ν., Ἐρείπια Ναῶν καὶ κτισμάτων παλαιохριστιανικῆς καὶ βυζαντινῆς περιόδου ἐν Κεφαλληνίᾳ, ΔΑΕΚ 9, 64-70, 4 πίν.
326. Charalampidis C., A propos de la signification trinitaire de la main gauche du Pantocrator (Suppl. iconograph. et remarques), Orientalia Cristiana Periodica, Roma, 38, 260-265.
327. Χαρίτοϋ Χ., Ἡ μονὴ Ἀγίου Νικολάου Πάου Ἀργαλαστῆς, ΑΘΜ, Α', 51-93, εἰκ. 9, σχ. 3.
328. Χατζηδάκης Μ., Τοιχογραφίες στὴ Μονὴ τῆς Ἀγίας Αἰκατερίνης στὸ Σινᾶ, ΔΧΑΕ, περ. Δ', ΣΤ', 1970-72, 205-232, πίν. 71-84.
329. Χατζηδάκης Μ., Περί μονῆς Ὁσίου Λουκᾶ νεώτερα, Ἑλληνικά 25, 298-313, πίν. 7-10, (Résumé 511-512).
330. Χατζηδάκης Μ., Βυζαντινὸ Μουσεῖο Ἀθηνῶν, ἔκδ. Ἀπόλλων, Vitoria-Spain, σ. 78, εἰκ., εἰκ. ἔγχρ. 69.
331. Χατζηδάκης Μ., Βυζαντινὸ Μουσεῖο Ἀθηνῶν, Εἰκόνες, ἔκδ. Ἀπόλλων, Vitoria - Spain, σ. 30, εἰκ. ἔγχρ. 32.
332. Chatzidakis M., Une icone en mosaïque de Lavra, JÖB 21, 75-81, 6 πίν. μὲ 15 εἰκ.
333. Χατζιδάκης Ι., Ἡ ἱστορία τῆς νήσου Μήλου, ἐπανεκδ., Ἀθῆναι, σ. 414.
334. Χιδίρογλου Π., Τουρκικὰ χρονογράμματα περὶ τῆς ἀλώσεως τῆς Κρήτης καὶ τεμενῶν αὐτῆς, ΚρητΧρ. 24, 1, 217-224, πίν. ΚΣ'.
335. Χωρέμης Α., Ἀρχαιοότητες καὶ μνημεῖα Εὐβοίας ΑΔ 25, 1970, Β1, Χρονικά, 248-250.
336. Ἀβούρης Μ., Τὸ ξυλόγλυπτο τέμπλο τοῦ Ναοῦ τῆς Φανερωμένης στὴ Ζάκυνθο, ἔργο τοῦ ξυλογλύπτη Μανιοῦ Μαγκανάρη ἀπὸ τὴν Κρήτη, ΚρητΧρ. 25, 1, 218.
337. Ἀλεξίου Σ., Χριστιανικαὶ ἐπιγραφαὶ καὶ τοπωνύμια εἰς Κρήτην, «Λειμών», ΕΕΒΣ, ΛΘ'-Μ', 1972-73, 451-456, 2 εἰκ.
338. Ἀλιπράντης Θ., Εἰκό-

1 9 7 3

νες τοῦ καθολικοῦ τῆς ἱερᾶς μονῆς Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου Σίφνου, ΕΕΚΜ, Θ', 1971 - 73, 39 - 50, πίν. 1-4.

339. Ἀνδρειωμένου Α., Ἐφορεία ἀρχαιοπωλείων καὶ ἰδιωτικῶν ἀρχαιολογικῶν συλλογῶν, ΑΔ 25, 1970, Β2, Χρονικά, 534-535, πίν. 453 α-β.

340. Ἀρτέμης Δ., Τὸ ἐν Γλαρέντζα νομισματοκοπεῖον τῶν Φράγκων κατακτητῶν τῆς Ἀχαΐας, ΝομΧρ. 2, 37-45, εἰκ. 1-21.

341. Ἀχειμάστου Μ., Βυζαντινά, μεσαιωνικά καὶ νεώτερα μνημεῖα Ἡπείρου, ΑΔ 25, 1970, Β2, Χρονικά, 315-316, πίν. 273-274.

342. Ἀχειμάστου Μ., Βυζαντινά καὶ μεσαιωνικά μνημεῖα Ἰονίων νήσων. Κέρκυρα, Παξοί, Λευκάς (Μονὴ Ὁδηγητρίας Ἀπολπαίνης), Κεφαλληνία (Μονὴ Ἀγ. Ἀνδρέου τῆς Μηλαπιδιάς), Ζάκυνθος (φρούριον), ΑΔ 25, 1970, Β2, Χρονικά, 333-334, πίν. 282 α-β.

343. Ἀχειμάστου Μ., Βυζαντινά, μεσαιωνικά καὶ νεώτερα μνημεῖα νήσων τοῦ Αἰγαίου, ΑΔ 25, 1970, Β2, Χρονικά, 445-447, πίν. 384-385.

344. Ἀχειμάστου - Ποταμιάνου Μ., Περὶ τῆς παλαιᾶς Τουρκικῆς βιβλιοθήκης τοῦ Κάστρου τῶν Ἰωαννίνων, ΑΑΑ VI 3, 415-418 (Summary 418-419).

345. Ἀχειμάστου - Ποτα-

μιάνου Μ., Νέα στοιχεῖα περὶ τῆς Μονῆς τῶν Φιλανθρωπηνῶν εἰς τὴν νῆσον τῶν Ἰωαννίνων, ΑΑΑ VI 3, 457-462 (Summary 462-463).

346. Βακαλόπουλος Κ., Τὸ Κάστρο τοῦ Ἀλεξάνδρου, Φρουριακὰ Χρ. 1, 213-230, εἰκ. 1-25.

347. Bakirtzis Ch., D' une porte inconnue des remparts occidentaux de Thessalonique, BalkSt. 14, 2, 303-307, 3 εἰκ.

348. Βελένης Γ., Ἐνας παλαιολόγειος ναὸς στὴν περιοχὴ Δράμας, ΕΠΣΘ, 83-107, πίν. 1-4 (Summary 107-108).

349. Βιτάλης Φ., Ἡ ἐν Σίφνῳ ἱερὰ μονὴ τῶν Εἰσοδίων Θεοτόκου ἐπικεκλημένη «Παναγία τοῦ Βουνοῦ», Κιμωλιακὰ Γ', 184-267, 16 εἰκ.

350. Βοκοτόπουλος Π., Μεσαιωνικά μνημεῖα Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας. Στερέωσις μνημείων καὶ συντήρησις τοιχογραφιῶν (Ἐπισκοπὴ Μάστρου, Τοιχογραφίαι Παναγίας Πρεβέντζας), Περιοδεῖαι (Ἀγ. Πέτρος καὶ Παῦλος Περιθωρίου, Ἅγιος Νικόλαος Κάτω Βασιλικῆς, Μονὴ Καταφυγίου), ΑΔ 25, 1970, Β2 Χρονικά, 299-302, πίν. 257-262.

351. Βοκοτοπούλου Ι., Ἀρχαιότητες καὶ μνημεῖα Ἡπείρου. Νομὸς Πρεβέζης, ΑΔ 25, 1970, Β2, Χρονικά, 308.

352. Βοκοτόπουλος Π., Βυζαντινά, μεσαιωνικά καὶ νεώτερα

μνημεῖα Ἡπείρου. Στερέωσις μνημείων, συντήρησις τοιχογραφιῶν, ΑΔ 25, 1970, Β2, Χρονικά, 316-319, σχ. 1-3.

353. Βοκοτόπουλος Π., Βυζαντινὰ καὶ μεσαιωνικὰ μνημεῖα Ἰονίων νήσων. Κέρκυρα : Στερέωσις μνημείων (Μονὴ Ἀγ. Θεοδώρων), Συντήρησις εἰκόνων, τοιχογραφιῶν καὶ ψηφιδωτῶν : εἰκόνες (Μουσεῖον, Συλλογὴ Μητροπολιτικοῦ Μεγάρου, Ὑ. Θ. Σπηλαιώτισσα (Μητροπολιτικὸς ναός), Ἀ' Δημοτικὸν νεκροταφεῖον, Ἅγιος Ἀντώνιος, Παναγία τῶν Ξένων, Ὑ. Θ. Ἀντιβουνιώτισσα, Ὑπαπαντή, Ἀγ. Γεώργιος Μαντουκίου, Μονὴ Ὑ. Θ. Πλατυτέρας, Μονὴ Ὑ. Θ. Κασσωπίτρας, Μονὴ Ὑ. Θ. Παλαιοκαστρίτισης, τοιχογραφίαι καὶ ψηφιδωτά : Μουσεῖον, Ἀγ. Μερκούριος χωρίου Ἅγιος Μάρκος. Ἐπίσκεψις μνημείων (Ἀγ. Γεώργιος Βάτου, Ἀγία Μαρίνα Γαρδικίου, Ἀγ. Ἀθανάσιος Ἀνω Σπήλιου, Ἀγ. Ἰωάννης ὁ Ἀποκεφαλίστης Πάγων), Παξοὶ (Ὁζιά, Ἀνάληψις Λογγοῦ, Παναγία Λαμποβίτισσα Μπογδανάτικων, Παντοκράτωρ Μακράτικων), Κεφαλληνία (Ἀγ. Νικόλαος Σάμης, Ζωοδόχος Πηγὴ Σάμης, Ἀγ. Γεώργιος Τζαννάτων), ΑΔ 25, 1970, Β2, Χρονικά, 334-346, πίν. 283-298, σχ. 1-7.

354. Βοκοτόπουλος Π., Ἀνασκαφὴ Παντανάσσης Φιλιππιάδος 1972, ΑΑΑ VI 3, 402-412 (Résumé 413-414).

355. Βρανούσης Λ., βλ. ἀρ. 413.

356. Galavaris G., Icons from the Elvehjem Art Center, Wisconsin, Madison, σ. XXII, 127, πίν. 22.

357. Galavaris G., Homilienillustration, Reall. Byz. Kunst III, 18, στ. 252-264.

358. Γεωργοπούλου - Μελαδίνη Μ., Χαλκίς, Ἀνασκαφὴ οἰκοπέδου Σ. Σιλβέστρου, ΑΑΑ VI 1, 66-69 (Summary 69).

359. Γρηγοράκη - Ζαμπετάκη Α., Ἀπὸ τῆ ζωῆ τῆς Μονῆς Προφήτη Ἡλία Ρουστίκων Ρεθύμνης, ΚρητΧρ. 25, 1, 169.

360. Γριτσόπουλος Τ., Ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία καὶ χριστιανικὰ μνημεῖα Κορινθίας. 1. Ἱστορία, Ἀθῆναι, σ. 380, 1 χάρτης.

361. Γριτσόπουλος Τ., Οἱ ναυπλιεῖς τοιχογράφοι Μόσχοι καὶ ἡ διακόσμησις τῆς Μ. Βουλκάνου, Ἀθῆναι, σ. 32 (ἀνάτυπον).

362. Δημακόπουλος Ι., Ἡ Πύλη τοῦ Ἰησοῦ τῶν βενετσιάνικων ὀχυρώσεων τοῦ Χάνδακα, Φρουριακὰ Χρ. 1, 175-212, εἰκ. 1-36.

363. Δρανδάκης Ν., Ἀνάγλυφος παράστασις Βυζαντινοῦ μύθου, «Λειμών», ΕΕΒΣ, ΛΘ'-Μ', 1972-73, 659-674, 19 εἰκ., 2 σχ.

364. Ζαφειρόπουλος Ν., Ἀρχαιότητες καὶ μνημεῖα νήσων Αἰγαίου, ΑΔ 25, 1970, Β2, Χρονικά, 421-422.

365. Ζήβας Δ., Βενετσιάνικα

κάστρα στην Ελλάδα, Φρουριακά Χρ. 1, 127-150.

366. Ζίας Ν., Βυζαντινά, μεσαιωνικά καὶ νεώτερα μνημεῖα νήσων τοῦ Αἰγαίου, ΑΔ 25, 1970, Β2, Χρονικά, 447-450.

367. Eliopoulos-Rogan D., Mani, History and Monuments, Athens, σ. 233, εἰκ.

368. Θεοχάρη Μ., Περί νέας πραγματείας τῆς τεχνικῆς τῆς μεταβυζαντινῆς τέχνης, ΠΑΑ 48, 66-86, πίν. I-VI (Résumé).

369. Ἰάκωβος, Μητροπολίτης Μυτιλήνης, Ἡ Μονὴ Ταξιαρχῶν Κάτω Τρίτους, Λεσβιακά ΣΤ', 5-21, 9 πίν.

370. Καδᾶς Σ., βλ. ἀρ. 425.

371. Καλλιγᾶς Π., Ἀρχαιότητες καὶ μνημεῖα Ἰονίων νήσων, ΑΔ 25, 1970, Β2, Χρονικά, 321.

372. Καλοκύρης Κ., Τὰ ἱερὰ δένδρα καὶ τὸ ἐξ Ἀνατολῆς καταγόμενον δένδρον τῶν Χριστουγέννων, ΕΘΣΠΘ 18, 315-335, πίν. 1-18 (Summary 336-337).

373. Καλοκύρης Κ., Μία ἀπάντησις διὰ τὴν ἀλήθειαν. Τὸ ἐπώνυμον τοῦ Κρητὸς ἀγιογράφου Θεοφάνους 16ου αἰ., Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς 56, τεύχ. 638, 485-490.

374. Καλοκύρης Κ., Βυζαντιναὶ ἐκκλησίαι τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεσσηνίας, Θεσσαλονίκη, σ. 269, πίν. 244, ἐγχρ. Α-Η, I-VIII.

375. Καμπούρη Μ., Δύο κιονόκρανα τῆς Ἀγ. Σοφίας Θεσσαλονίκης, ΕΠΣΘ, ΣΤ', 67-80, πίν. 1-4.

376. Καρακατσάνη Α.-Σταθακοπούλου Θ., Ἀχαΐα-Ἠλεία. Ὁδηγοὶ τῆς Ἑλλάδος, ἔκδ. Ἐθν. Τραπ. Ἑλλάδος, Ἀθῆναι, σ. 79, εἰκ.

377. Καραμανώλη - Σιγανίδου Μ., Ἀρχαιότητες καὶ μνημεῖα Κεντρικῆς Μακεδονίας, ΑΔ 25, 1970, Β2, Χρονικά, 371.

378. Κόλλιας Η., Τοιχογραφίαι τῆς Ἱπποτοκρατίας (1309-1522) εἰς Ρόδον, ΑΑΑ VI 2, 265-276 (Résumé 276).

379. Κόλλιας Η., Μεσαιωνικὰ Δωδεκανήσου. Ἀνασκαφαὶ (Παναγία τοῦ Κάστρου εἰς Ρόδον, Παλαιοχριστιανικὴ βασιλικὴ ἐντὸς τῆς πόλεως Ρόδου), Συντήρησις καὶ στερέωσις μνημείων (Ρόδος, Λέρος, Νίσυρος, Πάτμος), ΑΔ 25, 1970, Β2, Χρονικά, 518-528, πίν. 441-442, σχ. 9-10.

380. Κόλλιας Η., Ἡ παλαιοχριστιανικὴ βασιλικὴ τῆς «Ἀφωτης» Πηγαδίων Καρπάθου, ΑΕ, 143-160.

381. Κοντογιάννης Σπ., Δύο ἀνέκδοτα ἀντιμήνσια, Θεολογία 44, 652-666, εἰκ. 1-2.

382. Κουκούλη - Χρυσανθάκη Χ., Ἀρχαιότητες καὶ μνημεῖα ἀνατολικῆς Μακεδονίας, ΑΔ 25, 1970, Β2, Χρονικά, 398, 403.

383. Κουρκουτίδου - Νικολαΐδου Ε., Πατριαρχικὸν μολυβδόβουλλον ἐκ Μαρωνείας, ΑΑΑ VI 3, 426-429 (Résumé 429).
384. Kreidl - Papadopoulos K., Hosios Lukas, Reall. Byz. Kunst III, 18, στ. 264-318, πίν. 14.
385. Κωνσταντουδάκη Μ., Οἱ ζωγράφοι τοῦ Χάνδακος κατὰ τὸ πρῶτον ἡμισυ τοῦ 16ου αἰ., οἱ μαρτυρούμενοι ἐκ τοῦ νοταριακοῦ ἀρχείου, Θησαυρίσματα 10, 291-380, πίν. 1Β'-ΙΓ'.
386. Λαζαρίδης Π., Βυζαντινὰ καὶ Μεσαιωνικὰ μνημεῖα Θεσσαλίας. Νομὸς Μαγνησίας (Νέα Ἀγχιάλος - Φθιώτιδες Θῆβαι, Σκόπελος, Σκίαθος), Νομὸς Λαρίσης (Ἀμπελάκια), Νομὸς Τρικάλων καὶ Καρδίτσης (Φήκη - Ροῦμ - Παλαμᾶ, Ζάρκο), ΑΔ 25, 1970, Β2, Χρονικά, 286-288, πίν. 243 α-γ, σχ. 1.
387. Λαζαρίδης Π., Βυζαντινὰ καὶ μεσαιωνικὰ μνημεῖα Εὐρυτανίας. Κλαυσεῖον, Καρπενήσιον, Ἀνατολικὴ Φραγκίστα, Νεράϊδα, ΑΔ 25, 1970, Β2, Χρονικά, 298.
388. Λαζαρίδης Π., Ἀνασκαφαὶ Νέας Ἀγχιάλου, ΠΑΕ 1971, 20-42, πίν. 24-53.
389. Μαλτέζου Χ., Ἀγνωστὴ εἰκόνα τοῦ Ἑμμανουὴλ Τζάνε (1661). Ἡ Παναγία ἡ Καρδιώτισσα καὶ ὁ ἀφιερωτὴς της, Ἰωάννης Μέγγανος, Θησαυρίσματα 10, 283-290, πίν. Θ'-ΙΑ'.
390. Μανούσας Μ., βλ. ἀρ. 430.
391. Μαυροπούλου - Τσιούμη Χ., βλ. ἀρ. 425.
392. Μαυροπούλου - Τσιούμη Χ., Οἱ τοιχογραφίαι τοῦ 13ου αἰῶνα στὴν Κουμπελίδικη τῆς Καστοριᾶς, ἔκδ. Κέντρου Βυζ. Ἑρευνῶν, Θεσσαλονίκη, σ. 133, πίν. 75, σχ. IX.
393. Μιχαηλίδης Μ., Μεσαιωνικὰ μνημεῖα Μακεδονίας - Θράκης - Ἀναστηλωτικαὶ ἐργασίαι : Θεσσαλονίκη (Ἀλατζᾶ Ἰμαρέτ, Βυζαντ. τεῖχη, Ἀγ. Νικόλαος Ὁρφανός, Ἀγ. Γεώργιος (Ροτόντα), Βέροια (Ἀγ. Νικόλαος Μακαριωτίσσης, Ἀγ. Νικόλαος Γουρνιαῆς), Πλαταμῶν Πιερίας (Κάστρον Πλαταμῶνος), Αἰανὴ Κοζάνης, Καστοριὰ (Ναὸς Ἀγ. Γεωργίου «τοῦ Βουνοῦ», Ναὸς Ὁμορφοκκλησιᾶς), Κομοτηνὴ (Ναὸς Κοιμήσεως Θεοτόκου), Ἀγιον Ὄρος (Μονὴ Χελανδαρίου, Μονὴ Βατοπεδίου, Σκήτη Τιμίου Προδρόμου, Μονὴ Σταυρονικήτα). Ἀνασκαφικαὶ ἐρευναι (Καστοριὰ - Θέσις «Μαγαζιά», Ἑδεσσα). Συντήρησις τοιχογραφιῶν, Καταγραφὴ ἀρχαίων, ΑΔ 25, 1970, Β2, Χρονικά, 411-415, πίν. 342-348.
394. Μουσεῖον Μπενάκη. Ἡ πτέρυξ Σταμ. Δεκόζη Βούρου, Ἀθῆναι, σ. 45, εἰκ.
395. Μουτζούρης Ι., Οἱ Ἀγαλιανοὶ καὶ αἱ Μοναὶ Λειμῶνος καὶ Μυρσινιωτίσσης Καλλονῆς, Λεσβιακὰ 6, 87.

396. Μουτσόπουλος Ν., Ἡ ἐπίδραση τῆς μορφολογίας τῶν πύργων στὴν ὀχυρὴ κατοικία τοῦ ἐλλαδικοῦ χώρου τοῦ XVI-XVIII αἰῶνος, Φρουριακὰ Χρ. 1, 35-108, εἰκ. 1-53.

397. Μουτσόπουλος Ν., Οἱ ἐκκλησίες τοῦ Νομοῦ Πέλλης, ἔκδ. ΕΜΣ, ΙΜΧΑ, ἀρ. 138, Θεσσαλονίκη, σ. 106, εἰκ. 331.

398. Μπακιρτζῆς Χ., Κιβωτός, Ἑλληνικά 26 Β', 331-334, 1 σχ. (Résumé 393).

399. Μπακιρτζῆς Χ., Τὸ Τζερέμπουλον τῆς Θεσσαλονίκης, ΑΑΑ VI 2, 332-336, (Résumé 337).

400. Μπορμπουδάκης Ε., Μεσαιωνικὰ μνημεῖα Κρήτης, Ναὸς Ἀγ. Ἰωάννου Ἐπισκοπῆς Μυλοποτάμου, Ναὸς Ἀγ. Δημητρίου εἰς Ἀγ. Δημήτριον Ρεθύμνης, Ναὸς Ἀγ. Ἰωάννου Ρουκανίου Τεμένους, Καθεδρικὸς Μικρᾶς Ἐπισκοπῆς Μονοφατσίου, Ναὸς Ἀγ. Νικολάου Καστελλίου Μεραμπέλλου, Ναὸς Ἀγ. Ἀννης Ἀμαρίου, Ναὸς Παναγίας Καστελλίου Ρίζου, Ναὸς Ἀγ. Ἀναστασίας Καστελλίου Ρίζου, Ναὸς Παναγίας Κριτσᾶς Μεραμπέλλου, Ναὸς Ἀγ. Γεωργίου Ἀπάνω Σύμης Βιάννου, Ναὸς Ἀγ. Νικολάου Πηγῆς Ρεθύμνης, Ναὸς Μιχαὴλ Ἀρχαγγέλου Ὀρνὲ Ἀγ. Βασιλείου, Ναὸς Ἀγ. Τριάδος εἰς Ἀγ. Τριάδα Ρεθύμνης, Ναὸς Παναγίας Καλομοίρων Ροδοβανίου Σελίνου, Ναὸς Ἀγ. Παντελεήμονος Ζυμβραγοῦ

Κισάμου, Ναὸς Ἀγ. Παρασκευῆς Μελάμπων Ἀγ. Βασιλείου, Ναὸς Ἀγ. Γεωργίου Ἀρτοῦ Ρεθύμνης, Ναὸς Ἀγ. Νικολάου Ἑλούς Κισάμου, Ναὸς Χριστοῦ Πασσαλιτῶν Μυλοποτάμου, Ναὸς Ἀγ. Ἀνδρέου μονῆς Ὁδηγητρίας Καινουργίου, Ναὸς Ἀγ. Ἰωάννου μονῆς Ὁδηγητρίας Καινουργίου, Ναὸς Ἀγίου Γεωργίου Κοξαρεῖ Ἀγ. Βασιλείου, Ναὸς Ἀγ. Ἰωάννου Μιαμοῦς Καινουργίου, Ναὸς Ἀγ. Γεωργίου Ἀπάνω Καστελλιανῶν Μονοφατσίου, Ναὸς Παναγίας Κάτω Ἀστρακῶν Πεδιάδος, Ναὸς Ἀγ. Ἀποστόλων Καββουσίου Ἱεραπέτρας, Ναὸς Παναγίας Καββουσίου Ἱεραπέτρας, Προμαχὼν Martinego Ἐνετικῶν τειχῶν Χάνδακος, Ἐνετικὸν φρούριον Καλὲς Ἱεραπέτρας, Ἐνετικὸν φρούριον Φραγκοκάστελλον Σφακίων, Συντήρησις τοιχογραφιῶν (Ναὸς Παναγίας Ἀγίας Παρασκευῆς Ἀμαρίου, Ναὸς Ἀγ. Κωνσταντίνου Ἀβδοῦ Πεδιάδος, Ναὸς Ἀγίου Γεωργίου Ἀγίας Τριάδος Πυργιωτίσσης), Συντήρησις εἰκόνων (ἱστορικὸν Μουσεῖον, Ἀγ. Ματθαῖος, Μονὴ Τοπλοῦ, Μονὴ Ἀρκαδίου), ΑΔ 25, 1970, Β2 Χρονικά, 479-499, πίν. 420-433, σχ. 1-6.

401. Μπούρα Λ., Δύο βυζαντινὰ μανουάλια ἀπὸ τῆς Μονῆς Μεταμορφώσεως τῶν Μετεώρων, Βυζαντινὰ 5, 129-145, πίν. 1-16 (Summary 146-147).

402. Μπούρας Χ., Τὸ ἐπιτύμβιο τοῦ Λουκᾶ Σπαντούνη στὴν Βασιλικὴ τοῦ Ἀγ. Δημητρίου Θεσ-

σαλονίκης, ΕΠΣΘ 6, 13-63, πίν. 1-16.

403. Nikolaou K., Archaeological News from Cyprus 1972, AJA 77, 425-433, πίν. 79-84.

404. Νικονάνος Ν., Έρευνες στην έπαρχία Άγιᾶς Λαρίσης, ΑΘΜ, Β', 39-57, εικ. 1-14, 1 χάρτης (Zusammenfassung 58-59).

405. Νικονάνος Ν., Συντήρησις μνημείων (Νομός Μαγνησίας : Σκόπελος, Νομός Λαρίσης : Άγιά, Άμπελάκια, Νομός Καρδίτσης : Μονή Κορώνης, Νομός Τρικάλων : Καλαμπάκα, Μετέωρα), Καταγραφαι μνημείων - εικόνων (Νομός Λαρίσης : Άγιά, Παναγία Βιλίκα, Παλουριά, Προφήτης Ήλίας, Ραψάνη, Δομένικο, Νομός Τρικάλων : Καστράκι, Νομός Καρδίτσης : Δρακότρυπα, Ροῦμ Παλαμᾶ), ΑΔ 25, 1970, Β2, Χρονικά, 288-295, πίν. 244-254, σχ. 2-4.

406. Ξυγγόπουλος Α., Τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Μελενίκου εἰς τὴν Ἑθνικὴν Βιβλιοθήκην Ἀθηνῶν, ΠΑΑ 48, 123-127.

407. Ξυγγόπουλος Α., Μία τοιχογραφία τῆς Ἀναλήψεως ἐκ Δυτ. Μακεδονίας, Μακεδονικά 13, 416-423, εικ. 2.

408. Ξυγγόπουλος Α., Αἱ τοιχογραφίαι τοῦ Καθολικοῦ τῆς Μονῆς Προδρόμου παρὰ τὰς Σέρρας, ἔκδ. ΕΜΣ, ΙΜΧΑ, ἀρ. 136, Θεσσαλονίκη, σ. 96, πίν., 72, Α-Η

(ἐγχρωμοί), 5 χάρται (Résumé 83-84).

409. Ξυγγόπουλος Α., Ἡ ἀρχαία μυθολογία καὶ ἱστορία στὸ ἔπος τοῦ Διγενῆ Ἀκρίτα, ΕΦΣΠΘ 12, 415-424.

410. Ὁρλάνδος Α., Τὸ τέμπλον τῆς Ἀγ. Θεοδώρας Ἀρτας, «Λειμών», ΕΕΒΣ, ΛΘ'-Μ', 1972-73, 475-492, εικ. 12.

411. Ὁρλάνδος Α., Τὸ ἔργον τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ 1972 (Π. Λαζαρίδης, Ἀνασκαφαὶ εἰς Νέαν Ἀγχίαλον, σ. 13-18, Ε. Στίκα, Ἀνασκαφὴ εἰς Ἀμφίπολιν, σ. 18-26, Στ. Πελεκανίδου, Ἀνασκαφὴ Ὀκταγώνου Φιλίππων, σ. 32-37, Ε. Πεντάζου, Ἀνασκαφὴ εἰς Θράκην, σ. 39-40, Δ. Πάλλα, Ἀνασκαφὴ εἰς Βασιλικὴν Γλυκέος, σ. 45-49, Π. Βοκοτοπούλου, Ἀνασκαφὴ βασιλικῆς εἰς Μύτικα Ἀκαρνανίας, σ. 49-53, Δ. Πάλλα, Ἀνασκαφὴ εἰς βασιλικὴν Κρανείου Κορίνθου, σ. 53-59, Π. Λαζαρίδης, Ἔργασίαι συντηρήσεως εἰς Νέαν Ἀγχίαλον, σ. 131-134).

412. Ὁρλάνδος Α., Παλαιοχριστιανικά καὶ βυζαντινὰ μνημεῖα Τεγέας - Νυκλίου, ΑΒΜΕ, ΙΒ', 1-176, ἐγχρωμοὶ πίνακες 1-13 + Α'.

413. Ὁρλάνδος Α., τῇ συνεργασίᾳ Βρανούση Α., Τὰ χαράγματα τοῦ Παρθενῶνος. Les graffiti du Parthénon, ἔκδ. Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, σ. 46* + 198, πίν. Α'-Η'.

414. Παλιούρας Α., 'Η ζωγραφική στὸν Χάνδακα ἀπὸ 1550-1600, *Θησαυρίσματα* 10, 101-123.
415. Πάλλας Δ., 'Η Θεοτόκος Ζωοδόχος Πηγή, *ΑΔ* 26, 1971, Α', 201-224, πίν. 44-45, σχ. 1-3.
416. Πάλλας Δ., 'Η Θεοτόκος Ρόδον τὸ 'Αμάραντον, *ΑΔ* 26, 1971, Α', 225-238, πίν. 56-59.
417. Πάλλας Δ., 'Η ζωγραφική στὴν Κωνσταντινούπολη μετὰ τὴν 'Αλωση, *ΑΔ* 26, 1971, Α', 239-263, πίν. 60-68.
418. Πάλλας Δ., 'Ανασκαφὴ τῆς βυζαντινῆς βασιλικῆς τοῦ Γλυκέος ἐν 'Ηπείρῳ, *ΠΑΕ* 1971, 130-145, πίν. 163-178.
419. Παπαδάκης Ν., Σπάνιον νόμισμα κοπῆς Γουλιέλμου Βιλλαρδουΐνου ὡς τριάρχου Εὐβοίας, *ΑΑΑ* VI 3, 463-465 (Summary 465).
420. Παπαευαγγέλου Π., Νέον χειρόγραφον «'Ερμηνείας τῆς ζωγραφικῆς τέχνης», «Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς», 56, τεύχ. 638, 382-404.
421. Πασαδαῖος Α., 'Η λαϊκὴ ἀρχιτεκτονικὴ τῆς Ἰμβρου, ἔκδ. 'Ακαδημίας 'Αθηνῶν. Δημοσιεύματα Κέντρου Ἑρεῦνης Ἑλληνικῆς Λαογραφίας, ἀρ. 12, 'Αθῆναι, σ. 80, πίν. 22.
422. Πασαδαῖος Α., 'Ο κεραμοπλαστικὸς διάκοσμος τῶν βυζαντινῶν κτηρίων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἔκδ. ΑΕ ἀρ. 76, 'Αθῆναι, σ. I-XII + 90, πίν. 50.
423. Πελεκανίδης Σ., 'Ανασκαφαὶ Φιλίππων, *ΠΑΕ* 1971, 72-85, πίν. 95-103.
424. Πελεκανίδης Σ., Καλλιέργης, 'Ολῆς Θετταλίας ἄριστος ζωγράφος, ἔκδ. ΑΕ ἀρ. 75, 'Αθῆναι, σ. i + 175, εἰκ. 3, πίν. 1-83, Α'-ΚΑ' (ἔγχρωμοι).
425. Πελεκανίδης Σ., Χρήστου Π., Μαυροπούλου-Τσιούμη Χ., Καδᾶς Σ., Οἱ Θησαυροὶ τοῦ 'Αγίου Ὄρους, Σειρὰ Α', Εἰκονογραφημένα Χειρόγραφα. Παραστάσεις - ἐπίτιτλα - ἀρχικὰ γράμματα, τ. Α' : Πρωτᾶτον, Μ. Διονυσίου, Μ. Κουτλουμουσίου, Μ. Ξηροποτάμου, Μ. Γρηγορίου (Πατριαρχικὸν Ἰδρυμα Πατερικῶν Μελετῶν), 'Εκδοτικὴ 'Αθηνῶν Α. Ε., 'Αθῆναι, σ. 496, εἰκ. ἔγχρ. 498.
426. Πεντάζος - Τσιμπίδης Ε., 'Αρχαιολογικαὶ ἔρευναι ἐν Θράκῃ (1969), ΑΕ, 30-35.
427. Πεντάζος - Τσιμπίδης Ε., 'Αρχαιολογικαὶ ἔρευναι ἐν Θράκῃ, *ΠΑΕ* 1971, 99-101, 110-118, πίν. 118-122, 135-144.
428. Πετσετάκης Α., Βυζαντινά, μεσαιωνικὰ καὶ νεώτερα μνημεῖα νήσων τοῦ Αἰγαίου, *ΑΔ* 25, 1970, Β2, Χρονικά, 450-453, πίν. 393-394 β, σχ. 1.
429. Πολίτης Λ., Παλαιογραφικὰ ἀπὸ τὴν 'Ηπειρο, *ΕΦΣΠΘ* 12, 327-408, 30 πίν.

430. Πολίτης Λ. - Μανούσας Μ., Συμπληρωματικοί κατάλογοι χειρογράφων Ἀγίου Ὁρους, Θεσσαλονίκη, σ. 310, πίν. 31.
431. Πρωτονοτάριος Π., Ἀλέξιος Α' Κομνηνός (1081-1118), Μεταρρυθμιστής ἢ κιβδηλοποιός; ΝομΧρ., 28-36, εἰκ. 1-18.
432. Ράμφος Ι., Ὁ Δευτερεύων Σίφνου, Κιμωλιακά Γ', 268-296, εἰκ. 11.
433. Σαμαρᾶ Π., Τεμένη καὶ εὐκτήρια τῆς Μυτιλήνης, Λεσβιακά ΣΤ', 139-170, εἰκ.
434. Σάμψων Α., Ἐπισκοπὴ Σκοπέλου, ἓνα ὑπαίθριο μουσεῖο, ΑΘΜ, Β', 267-279, εἰκ. 1-11.
435. Σπυριδάκης Γ., Ὁ δὶ-κέφαλος ἀετὸς ἰδίᾳ ὡς σύμβολον ἢ ὡς θέμα κοσμήσεως κατὰ τὴν βυζαντινὴν καὶ μεταβυζαντινὴν μέχρι καὶ τῶν νεωτέρων χρόνων περίοδον, «Λειμών», ΕΕΒΣ, ΛΘ'-Μ', 1972-73, 162-176.
436. Σπυριδάκης Κ., Συμπληρωματικὰ εἰς τὸν ζωγράφον Ἰωάννην Κορνάρου τὸν Κρήτα, Μελέται, Διαλέξεις, Λόγοι, Ἄρθρα, τ. Α', μέρος Γ', Λευκωσία, 254-262.
437. Σταθακοπούλου Θ., βλ. ἀρ. 376.
438. Στίκας Ε., Ἀνασκαφὴ παλαιοχριστιανικῶν βασιλικῶν Ἀμφιπόλεως, ΠΑΕ 1971, 43-49, πίν. 54-64.
439. Tzafiris V., Shepherd's Field (Beit Sahur), Israel Exploration Journal 23, 118-119.
440. Τζεδάκις Γ., Ἀρχαιοότητες καὶ μνημεῖα δυτικῆς Κρήτης, ΑΔ 25, 1970, Β2, Χρονικά, 473-474, πίν. 413 β, γ, δ.
441. Τραυλὸς Ι., Ἡ πυρπόλησις τοῦ Παρθενῶνος ὑπὸ τῶν Ἐρούλων καὶ ἡ ἐπισκευὴ τοῦ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουλιανοῦ, ΑΕ, 218-236, πίν. 107-111.
442. Τσάκος Κ., Ἀρχαιοότητες καὶ μνημεῖα Κυκλάδων, ΑΔ 25, 1970, Β2, Χρονικά, 430-431, πίν. 375α-375δ.
443. Τσάρας Ι., Ὁ τέταρτος καθολικὸς ναὸς τῆς Θεσσαλονίκης στὸ χρονικὸ τοῦ Ἰωάννου Ἀναγνώστη, Βυζαντινά 5, 165-184 (Résumé 185).
444. Τσοῦρτη - Κούλη Η., Συλλογὴ Βασιλείου Παπαβλασπούλου, ΑΔ 26, 1971, Α', 174-176, πίν. 34.
445. Φατούρου - Ἡσυχάκη Κ., Ἐφορεῖα Νεωτέρων μνημείων, ΑΔ 25, 1970, Β2, Χρονικά, 530-533.
446. Φωκᾶς - Κοσμετᾶτος Ν., Μία παλαιὰ παράδοσις περὶ τοῦ κάστρου «Ἀγίου Γεωργίου» Κεφαλληνίας, Φρουριακά Χρ. 1, 171-174, εἰκ. 1-2.
447. Charalampidis C.,

Quelques observations sur la représentation de la servante dans la Nativité de la Vierge de Nerezi, *Cyrrillomethodianum* 2, Thessalonique, 1972-73, 170-175.

448. Charanis P., A note on the byzantine coin Finds in Sardis and their historical significance, «Λειμών», ΕΕΒΣ, ΛΘ'-Μ' 1972-73, 175 - 180.

449. Χατζηδάκης Μ., Περί Σχολής Κωνσταντινουπόλεως ολί-

γα, ΑΔ 27, 1972, Α', 121-137, πίν. 41-46.

450. Chatzidakis M., *Ikono-stas*, *Reall. Byz. Kunst* III, 19, στ. 326-353.

451. Χατζηνικολάου Α., Προέλευσις δύο χειρογράφων της Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἑλλάδος, Ἑλληνικά 26 Β, 325-327, εἰκ. 1, (Résumé 393).

452. Χρήστου Π., βλ. ἀρ. 425.

1974

453. Ἀβραμέα Α., Ὁ «Τζάσις τῶν Μεληγγῶν», Νέα ἀνάγνωσις ἐπιγραφῶν ἐξ Οἰτύλου, Παρνασσός ΙΣΤ', ἀρ. 2, 288-300, εἰκ. 1-4.

454. Ἀλιπράντης Θ., Αἱ παραστάσεις Μεταμορφώσεως καὶ Ρίζης τοῦ Ἰεσσαὶ ἐπὶ χρυσοκεντήτων ἀμφίων τῆς Μονῆς Λειμῶνος Λέσβου, ΑΑΑ VII 1, 128-137 (Zusammenfassung 137).

455. Anoyanakis Ph., βλ. ἀρ. 480.

456. Γεωργοπούλου - Μελαδίνη Μ., Παπαδάκης Ν., Ἀρχαῖκα καὶ μεσαιωνικά εὑρήματα ἐν Χαλκίδι, ΑΑΑ VII 1, 35-42 (Summary 42-43).

457. Δεριζιώτης Λ., Παλαιοχριστιανικὸν κτίσμα ἐν τῇ πόλει τῆς Βεροίας, ΑΑΑ VII 2, 174-182, εἰκ. 8 (Summary 183).

458. Ἡλιοπούλου - Ρογκάν Ντ., Ἡ Ἀνάσταση καὶ ὁ κύκλος τοῦ Πάθους στὸν Ὅσιο Λουκά, στὴ Νέα Μονὴ Χίου καὶ στὸ Δαφνί, ΝΕστ. 95, τεύχ. 1123, 505-510, 3 εἰκ.

459. Θεοχάρη Μ., βλ. ἀρ. 491.

460. Kadas S., βλ. ἀρ. 492.

461. Karakatsani A., βλ. ἀρ. 491.

462. Κίσσας Σ., Ἡ Μονὴ Ἀγίων Ἀποστόλων Νερομάνας Αἰτωλίας, Ἐπετηρίς Ἑταιρείας Στερεοελλαδικῶν Μελετῶν Γ', Ἀθῆναι, 1971-72, 21-64, πίν. Α'-ΙΣΤ'.

463. Κλεόμβροτος Ι., Μητροπολίτης Μυτιλήνης, Ναοὶ - κειμήλια, *Mytilena Sacra* Β', Θεσσαλονίκη, σ. 426, πίν. 50.

464. Κουνουπιώτου Ε., Βυζαντινὰ καὶ μεσαιωνικά μνημεῖα Πελοποννήσου, Στερέωσις

μνημείων καὶ τοιχογραφιῶν : Κορινθία ("Αγ. Νικόλαος Κλένιας, 'Αγία Τριάς Σοφικοῦ, 'Ασκητήριον Πολυφέγγι Νεμέας, Μονὴ Λέχου-βας, Κρήνη Χατζῆ Μουσταφᾶ 'Αρχαίας Κορίνθου), Λακωνία (Μυστρᾶς, Γεράκι) Μεσσηνία ("Αγ. Νικόλαος 'Αλαγονίας, "Αγιοι 'Απόστολοι Καλαμάτας), 'Αχαΐα ('Αροανία), ΑΔ 26, 1971, Β1, Χρονικά, 191-194, πίν. 171-177.

465. Κ ρ ο υ σ ο υ λ ο ὗ δ η ς Ν., Συμβολὴ εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς Νέας Μονῆς Χίου ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς κυκλοφορίας τοῦ «Χίος, Ἡμερολόγιο - 1974», ΧΕπ. 12, 146-158.

466. Λ α ζ α ρ ί δ η ς Π., Βυζαντινὰ καὶ μεσαιωνικὰ μνημεῖα 'Αθηνῶν, 'Αττικῆς καὶ νήσων Σαρωνικοῦ, 'Αθῆναι ("Αγιος 'Ελευθέριος, Παναγία Γοργοεπήκοος, Παναγία Ρόμβη, Μονὴ Πετράκη, "Αγιος Θωμᾶς, 'Αρχοντικὸν ὁδοῦ Πολυγνώτου 2, 'Αττικὴ ("Αγ. Ἰωάννης ὁ Κυνηγός, Μονὴ 'Αστερίου, Παναγία Νερατζιώτισσα 'Αμαρουσίου, Πύργος μονῆς Νταοῦ Πεντέλης, Βάρη (Θέσις Παθούριζα, Θέσις Κίτσι, Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου), Παιανία ("Αγ. 'Αθανάσιος, "Αγ. Ἰωάννης Χρυσόστομος καὶ "Αγ. Δημήτριος, 'Αγ. Παρασκευή, 'Αγ. Τριάς, "Αγ. Γεώργιος, "Αγ. 'Ανδρέας, "Αγ. Κωνσταντῖνος, Εὐαγγελίστρια, "Αγ. Παντελεήμων, Μεταμόρφωσις), Φυλὴ ('Αρχαῖον τεῖχος «Δέμα» Φυλῆς), Νῆσοι Σαρωνικοῦ (Αἶγινα, Πόρος, "Υδρα), ΑΔ

26, 1971, Β1, Χρονικά, 63-67, σχ. 1, πίν. 57.

467. Λ α ζ α ρ ί δ η ς Π., Βυζαντινὰ καὶ μεσαιωνικὰ μνημεῖα Βοιωτίας (Μονὴ 'Οσίου Λουκᾶ, Θῆβαι), ΑΔ 26, 1971, Β1, Χρονικά, 246-249, σχ. 1-3, πίν. 215-225.

468. Λ α ζ α ρ ί δ η ς Π., Βυζαντινὰ καὶ μεσαιωνικὰ μνημεῖα Εὐβοίας (Χαλκίς, Καθενοί, Φύλλα, 'Αλιβέριον, Αὐλωνάριον), Σκύρου (Κάστρον), ΑΔ 26, 1971, Β1, Χρονικά, 274-279, σχ. 1, πίν. 240-243.

469. Λ α ζ α ρ ί δ η ς Π., Βυζαντινὰ καὶ μεσαιωνικὰ μνημεῖα Φθιώτιδος - Φωκίδος, Φθιώτις (Λαμία, Λουτρὰ Ὑπάτης, 'Αλεπόσπιτα, Νεράϊδα), Φωκίς ('Αντίκυρα), ΑΔ 26, 1971, Β1, Χρονικά, 286-290, σχ. 1-2, πίν. 253-256.

470. Λ α ζ α ρ ί δ η ς Π., "Οσιος Λουκᾶς ('Οδηγός, ἀγγλιστί, γερμανιστί, ἰταλιστί, ἰσπανιστί) ἑκδ. 'Απόλλων, 'Αθῆναι, σ. 55, πίν. ἑγχρωμοὶ 40.

471. Μ α ν ο ὗ σ α κ α ς Μ., "Ελληνες ζωγράφοι ἐν Βενετίᾳ, μέλη τῆς Ἑλληνικῆς Ἀδελφότητος κατὰ τὸν 16 αἰ., Μνημόσυνον Σ. Ἀντωνιάδης, Βενετία, 212-226.

472. Μ α ρ γ α ρ ι τ ῶ φ Τ., Ἡ ἱστορία καὶ ἡ τεχνικὴ τῶν φορητῶν εἰκόνων : 1. Ἐγκαυστική, Ζυγὸς 6, 6-11, 10 εἰκ. ἑγχρωμοί.

473. Μ α ρ γ α ρ ι τ ῶ φ Τ., Ἱστορία καὶ τεχνικὴ τῶν φορητῶν εἰ-

κόνων. 2. Ἡ τέμπερα, ἡ αὐγοτέμπερα καὶ τὸ αὐγό. Ζυγὸς 7, 10-13, 7 εἰκ.

474. Μαυροπούλου-Τσιούμη Χ., Παράσταση τῆς «Ἐπουρανίου Ἱερουσαλήμ» στὸ χειρόγραφο 762 τῆς Μ. Βατοπεδίου, Κληρονομία 6 Α, 105-111, πίν. Ι, (Zusammenfassung 112).

475. Μιχαηλίδης Μ., Βυζαντινὸν καὶ Χριστιανικὸν Μουσεῖον, Κεντρικὸν Ἑργαστήριον Συντηρήσεως : Α' Ἑργασίαι ἐντὸς τοῦ Ἑργαστηρίου τοῦ Βυζαντινοῦ Μουσείου, Β' Ἑργασίαι ἐκτὸς τοῦ Ἑργαστηρίου τοῦ Βυζαντινοῦ Μουσείου (Ψηφιδωτά: Ἀθῆναι, Αἶγινα, Ἑρέτρια, Ὑπάτη, Χαλκίς, Νέα Ἀγχίαλος, Λαμία, Πάτραι, Ναύπακτος, Θεσσαλονίκη, Βέροια, Κοζάνη, Ρόδος, Ἀστυπάλαια, Ἱεροσόλυμα, Τοιχογραφίαι: Πελοπόννησος, Αἰτωλία, Ἰωάννινα, Βοιωτία, Ἀντίκυρα, Θεσσαλία, Θεσσαλονίκη, Κοζάνη, Βέροια, Βεργίνα, Ἅγιον Ὄρος, Κέρκυρα, Κεφαλληνία, Νάξος, Πάρος, Θήρα, Κρήτη, Προμελέται, Φορηταὶ εἰκόνες: Νάξος, Κρήτη, Ζάκυνθος, Κέρκυρα, Κεφαλληνία, Κύπρος), ΑΔ 26, 1971, Β1, Χρονικά, 16-25, πίν. 17-33.

476. Μουρίκη Ντ., Οἱ βυζαντινὲς τοιχογραφίαι τῶν παρεκκλησίων τῆς Σπηλιᾶς τῆς Πεντέλης, ΔΧΑΕ, περ. Δ', Ζ', 1973-74, 79-115, πίν. 20-44 (Summary 116-119).

477. Μπούρας Χ., Κατοικίαι καὶ οἰκισμοὶ στὴν Βυζαντινὴ Ἑλ-

λάδα, Οἰκισμοὶ στὴν Ἑλλάδα, ἔκδ. Ἀρχ. Θέματα, Ἀθῆναι, 30-52.

478. Μπούρας Χ., Χίος (Ὁδηγοὶ τῆς Ἑλλάδος), ἔκδ. Ἑθν. Τραπ. Ἑλλάδος, Ἀθῆναι, σ. 80.

479. Μπούρας Χ., Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Ἐλεήμων Λιγουριοῦ Ἀργολίδος, ΔΧΑΕ, περ. Δ', Ζ', 1973-74, 1-28, πίν. 1-3 (Summary 29-30).

480. Mylonas P., Athos, Formes dans un Lieu sacré. Sélection de textes, notes, photographies, avec une préface de P. Lemerle et deux textes inédits de M. Chatzidakis et Ph. Anoyanakis, Athènes, in-f°, 24 πίν. μὲ κείμενο.

481. Ξυγγόπουλος Α., Αἱ τοιχογραφίαι τοῦ Ἀκαθίστου εἰς τὴν Παναγίαν τῶν Χαλκέων Θεσσαλονίκης, ΔΧΑΕ, περ. Δ', Ζ', 1973-74, 61-75, πίν. 16-19 (Résumé 76-77).

482. Ξυγγόπουλος Α., Διόρθωσις, ΔΧΑΕ, περ. Δ', Ζ', 1973-74, 120.

483. Ξυγγόπουλος Α., Ἡ εἰκόνα τῆς Θείας Μεταλήψεως, τοῦ Ἑμμανουὴλ Τζάνε, Μνημόσυνον Σ. Ἀντωνιάδη, Βενετία, 288-297, πίν. ΜΣΤ'-ΜΖ'.

484. Ξυγγόπουλος Α., Ἡ τοιχογραφία τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Ὁσίου Λουκά, ΔΧΑΕ, περ. Δ', Ζ', 1973-74, 127-137 (Résumé 138).

485. Όρλάνδος Α., Τὸ ἔργον τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ 1973 (Π. Λαζαρίδη, Ἀνασκαφαὶ εἰς Νέαν Ἀγχίαλον, 21-27, Ε. Στίκα, Ἀνασκαφὴ εἰς Ἀμφίπολιν, 27-38, Στ. Πελεκανίδου, Ἀνασκαφὴ Ὀκταγώνου Φιλίππων 44-50, Π. Λαζαρίδη, Ἔργασιαι συντηρήσεως εἰς Νέαν Ἀγχίαλον, 126).
486. Pallas D., Eine anikonische lineare Wanddekoration auf der Inseln Ikaria. Zur Tradition der bilderlosen Kirchenausstattung, JÖB 23, 271-314, 4 πίν.
487. Panayotidi M., L'église rupestre de la Nativité dans l'île de Naxos. Ses peintures primitives, CA XXIII, 107-120, εἰκ. 14.
488. Παπαδάκη - Oekland Σ., Οἱ τοιχογραφίες τῆς Ἀγίας Ἀννας στὸ Ἀμάρι. Παρατηρήσεις σὲ μία παραλλαγὴ τῆς Δεήσεως, ΔΧΑΕ, περ. Δ', Ζ', 1973-74, 31-54, πίν. 7-10, (Zusammenfassung 55-57).
489. Παπαδάκης Ν., βλ. ἀρ. 456.
490. Paradissis A., Fortresses and Castles of Greece, Athens-Thessaloniki, σ. 215.
491. Πατρινέλη Χ., Καρακατσάνη Α., Θεοχάρη Μ., Μονὴ Σταυρονικήτα, Ἱστορία - Εἰκόνες - Χρυσοκεντήματα, ἔκδ. Ἑθν. Τραπ. Ἑλλάδος, Ἀθῆναι, σ. 241, εἰκ. 119
492. Pelekanidis S., Christou P., Tsioumis Ch., Kadas S., The Treasures of Mount Athos. Illuminated Manuscripts. Miniatures - Headpieces - Initial Letters. Vol. I: The Protaton and the Monasteries of Dionysiou, Koutloumousiou, Xeropotamou and Gregoriou (The Patriarchal Institute for Patristic Studies), Ekdotike Athenon SA, Athens, σ. 496, 498 εἰκ. ἑγχρωμοί.
493. Πεντόγαλος Γ., Ἡλίας ἡ Λέος Μόσκος, ἁγιογράφος στίς ἐκκλησίες «Ἀνάληψη» καὶ «Παντοκράτορας», στὸ Ληξοῦρι (1664-1665), Παρνασσὸς ΙΣΤ', 34-51, 1 εἰκ.
494. Πετράκος Β., Ἀρχαιοτήτες καὶ μνημεῖα Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος, Παλαιοχριστιανικὴ βασιλική, ΑΔ 26, 1971, Β1, Χρονικά, 282-283, πίν. 246-249.
495. Ροντογιάννης Π., Ἡ χριστιανικὴ τέχνη στὴ Λευκάδα, ΕΕΛΜ, Γ', 1973, σ. 629, πίν. 125.
496. Σωτηρίου Μ., Ἐνταφιασμός - Θρῆνος, ΔΧΑΕ, περ. Δ', Ζ', 1973-74, 139-147, πίν. 47-50 (Résumé 147-148).
497. Sotiriou M., L'icone en mosaïque de saint Jean l'Évangéliste de Lavra, ΔΧΑΕ, περ. Δ', Ζ', 1973-74, 58-60, πίν. 11-15.
498. Tsioumis Ch., βλ. ἀρ. 492.

499. Τ ω μ α δ ά κ η ς Ν., Ἡ ἐπιγραφή τοῦ Ἀγίου Γεωργίου ἐν Βενετία, Ἀθηνᾶ 72, Ἀθῆναι, 1971, 332.
500. Χ α τ ζ η δ ά κ η ς Μ., Ἐπιτάφια χρονολογημένα ἐπιγραφή στὴν Πρωτόθρονη Νάξου, ΔΧΑΕ, περ. Δ', Ζ', 1973-74, 78, πίν. 51-52.
501. Χ α τ ζ η δ ά κ η ς Μ., Ψηφιδωτὴ εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ στὴ Λαύρα, ΔΧΑΕ, περ. Δ', Ζ', 1973-74, 149-156 (Résumé 157), πίν. 53-56.
502. Χ α τ ζ η δ ά κ η ς Μ., Τὸ Βυζαντινὸ Μουσεῖο — Τὸ Μουσεῖο Μπενάκη, ἐν Μ. Ἀνδρονίκου, Μ. Χατζηδάκη, Β. Καραγιώργη, Τὰ Ἑλληνικὰ Μουσεία, Ἐκδο-
 τικὴ Ἀθηνῶν Α. Ε., Ἀθῆναι, 324-404, εἰκ. ἔγχρ. 90.
503. Chatzidakis M., Les débuts de l'école crétoise et la question de l'école dite italogrecque, Μνημόσυλον Σ. Ἀντωνιάδη, Βενετία, 169-211, πίν. Ζ'-ΛΔ'.
504. Chatzidakis M., Classicisme et tendances populaires au XIVe siècle : Les recherches sur l'évolution du style, Actes XIV Congr. Bucarest 1971, I, 153-188, 19 εἰκ.
505. Chatzidakis M., βλ. ἀρ. 480.
506. Christou P., βλ. ἀρ. 492.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

1 9 7 0

507. Δρα ν δ ά κ η ς Ν., Βυζαντινά και μεταβυζαντινά μνημεία Λακωνικής, ΑΕ 1969, I 11, πίν. Α-ΙΑ.
508. Θ η σ α υ ρ ο ι τ η ς Κ ύ - π ρ ο υ (κατάλογος έκθέσεως), 'Αθήναι, 71-100.
509. Ν ι κ ο ν ά ν ο ς Ν., Ειδήσεις εκ Θεσσαλίας, ΑΑΑ ΙΙΙ 1, 37-39, 2 εικ. (Summary).
510. 'Ο ρ λ ά ν δ ο ς Α., Τὸ Ἔρ- γον τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑται- ρείας κατὰ τὸ 1969 (Π. Λαζα- ρίδη, Ἀνασκαφαὶ εἰς Ν. Ἀγχία- λον, 11-19, Ν. Μουτσοπούλου, Ἀνασκαφὴ τῆς βασιλικῆς τοῦ Ἀγ. Ἀχιλλείου Μικρᾶς Πρέσπας, 29-38, Στ. Πελεκανίδη, Ἀνασκαφὴ Ὀκταγώνου Φιλίππων, 38-49, Ε. Στίκα, Ἀνασκαφὴ εἰς Ἀμφίπολιν, 49-68, Δ. Πάλλα, Ἀνασκαφὴ εἰς Μεθώνην, 91-97, Ε. Στίκα, Ἔργα- σίαι ἀναστηλώσεως, στερεώσεως καὶ συντηρήσεως εἰς τὴν μονὴν τοῦ Ὁσίου Λουκᾶ Φωκίδος, 196-197).
511. Chatzidakis M., Musée Byzantin, Athènes. Icones, Le Monde des Grands Musées, Pu- blication Hachette-Filipacchi, σ. 73, 69 πίν. ἑγχρωμοί.

1 9 7 1

512. Θ ε ο χ α ρ ί δ η ς Γ., Ὁ Ματ- θαῖος Βλάσταρις καὶ ἡ μονὴ τοῦ κυρ Ἰσαάκ ἐν Θεσσαλονίκῃ, Byzan- tion XL (1970), 437-459, 1 σχέδιον.

1 9 7 2

513. Vasilaki-Karakatsa- ni A., βλ. ἀρ. 522.
514. Vocotopoulos P., βλ. ἀρ. 522.
515. Garidis M., La peinture Chypriote de la fin du XVe-début du XVIe siècle et sa place dans les tendances générales de la pein- ture orthodoxe après la chute de Constantinople, Α' Κυπρ. Συν., Β', 1969, 25-32.
516. Garidis M., L'ange à che- val dans l'art byzantin, Byzantion XLII, 23-59, πίν. I-XVII.
517. Γ ε ω ρ γ ο π ο ύ λ ο υ Μ., Ἁ- γιος Νικόλαος Ἀττάλης Εὐβοίας, ΑΑΑ V 1, 57-62, 4 εικ. (Résumé, 63).
518. Grigoriadou H., Affi- nités iconographiques de décors peints en Chypre et en Grèce au XIIe s., Α' Κυπρ. Συν., Β', 1969, 37-41, πίν. VI-XI₂.

519. Dimakopoulos J., A Mannerist Portal at Rethymno after a drawing by Sebastiano Serlio, AAA V 1, 108-112, εικ. 1-3, βλ. και V 2, 338.
520. Zias N., βλ. ἀρ. 522.
521. Mavropoulou-Tsioumi Ch., βλ. ἀρ. 522.
522. Melas E. (ed.), Alte Kirchen und Klöster Griechenlands, Köln, σ. 320, εικ. 131 (D. Zakythinos, Geschichtl. Einleitung, 9-34. M. Chatzidakis, Kunsthistorische Einleitung, 35-47; Raumaufteilung der byzantinischen Kirche, 48; Athen und Umgebung. Attica und Böotien, 168-190, εικ. 55-75. A. Orlandos, Charakteristische Beispiele byzantinischer Kirchen Griechenlands, 49-58. N. Nikonanos, Thessaloniki, 59-72, εικ. 1-12. A. Vasilaki-Karakatsani, Philippi, 89-92, εικ. 13-16; Nicopolis, 131-134, εικ. 38-40; Die Inseln Paros und Naxos, 236-243, εικ. 99-106. P. Mylonas, Der heilige Berg Athos, 93-119, εικ. 17-30. Ch. Mavropoulou-Tsioumi, Kastoria, 120-125, εικ. 31-34; Verroia, 126-130, εικ. 35-37. P. Vocotopoulos, Arta, 135-161, εικ. 41-48. N. Zias, Die Meteorenklöster, 162-167, εικ. 49-54; Mani, 226-235, εικ. 93-98. M. Panayotidi, Gheraki, 191-194, εικ. 76-79; Monemvasia, 195-197, εικ. 80-85. D. Mouriki, Mistra, 198-225, εικ. 86-92. Ch. Bouras, Die Inseln Chios, 244-251, εικ. 107-115. A. Chatzinikolaou, Die Inseln Patmos, 252-274, εικ. 116-122. S. Papadaki-Oekland, Grossinsel Kreta. Auf den Spuren von Byzantinern und Venezianern, 275-283, εικ. 123-130. A. Xydis, Was kam nach Byzanz? 284-288, εικ. 131. P. Kannelopoulos, Phantasie über Byzanz, 289-296).
523. Mouriki D., The Theme of the «Spinario» in Byzantine Art, ΔΧΑΕ, ΣΤ', 1970-1972, 53-66, πίν. 19-24.
524. Mouriki D., βλ. ἀρ. 522.
525. Bouras Ch., βλ. ἀρ. 522.
526. Mylonas P., βλ. ἀρ. 522.
527. Nikonanos N., βλ. ἀρ. 522.
528. Orlandos A., βλ. ἀρ. 522.
529. Panayotidi M., Quelques chapiteaux inachevés de Philippes, Byzantion XLII, 423-430, πίν. I-IV.
530. Panayotidi M., βλ. ἀρ. 522.
531. Papadaki-Oekland S., βλ. ἀρ. 522.
532. Paradissis A., Fortresses and Castles of Greece, I, Athens-Thessaloniki, σ. 174.
533. Paschou Ch., Les peintures dans un tétraévangile de la Bibliothèque Nationale de Paris: le grec 115 (Xe siècle), CA XXII, 61-86, εικ. 1-35.
534. Sotiriou M., Sur quelques problèmes de l'iconographie de la coupole de Saint-Georges de Thessalonique, Μνήμη Π. Μιχαλῆ, 218-230, εικ. 1-10.

535. *Stikas E.*, Les basiliques paléochrétiennes d'Amphipolis de Macédoine récemment découvertes. *Cors. Rav. e Biz.* XIX, 297-310, εικ. 1-4.
536. *Stikas E.*, Nouvelles observations sur la date de la construction du catholicon et de l'église de la Vierge du Monastère de Saint-Luc en Phocide. *Travaux de restauration exécutés au Monastère*, *Cors. Rav. e Biz.* XIX, 311-330, εικ. 1-4.
537. *Stylianou A.*, The Old Cartography of Cyprus, *Α' Κυπρ. Συν.*, B', 1969, 231.
538. *Stylianou A. and J.*, The Historic Church of St. George of Arpera, *ΚυπρΣπ. ΛΣΤ'*, 149-164, πίν. I-XVII.
539. *Chatzidakis M.*, Aspects de la peinture religieuse dans les Balkans (1300-1550), in *Aspects of the Balkans. Continuity and Change. Contributions to the Intern. Balkan Conference held at UCLA, October 1969, The Hague-Paris, 177-197.*
540. *Chatzidakis M.*, Précisions sur le fondateur de Saint-Luc. *CA XXII*, 87-88, εικ. I.
541. *Chatzidakis M.*, Athènes, Musée Byzantin, éd. Apollo, Vitoria-Spain, 78 εικ., 69 πίν. έγχρωμοι (εις άγγλικήν, γερμανικήν, ιταλικήν, ισπανικήν, σουηδικήν).
542. *Chatzidakis M.*, Musée Byzantin d'Athènes. Icones, éd. Apollo, Vitoria-Spain, 30 εικ., 32 πίν. έγχρωμοι (εις άγγλικήν, ιταλικήν, ισπανικήν).
543. *Chatzidakis M.*, βλ. άρ. 522.
544. *Chatzidakis Th.*, Particularités iconographiques du décor peint des chapelles occidentales de Saint-Luc en Phocide, *CA XXII*, 89-114, εικ. 1-24.
545. *Chatzinicolaou A.*, βλ. άρ. 522.

1973

546. *Galavaris G.*, Manuscripts and the Liturgy, *Illuminated Greek Manuscripts from American Collections; An Exhibition in Honor of Kurt Weitzmann*, edited by Gary Vikan, The Art Museum, Princeton University, 20-25. phot. Farrel Greham, New York, σ. 184, πίν. έγχρ. 30, μονόchr. 120.
548. *Κοντής I.*, Λεσβιακό πολύπτυχο, 'Αθήναι, 136-218.
549. *Mouriki D.*, Hymnography and Illustrated Manuscripts, *Illuminated Greek Manuscripts from American Collections; An Exhibition in Honor of Kurt*

Weitzmann, edited by Gary Vikan, The Art Museum, Princeton University, 26-30.

550. Μπακιρτζής Χ., 'Εν τῷ μηνὶ Ἀθύρ, Νέα Πορεία, Θεσσαλονίκη, 148-161.

551. Pelekanidis S., Bemerkungen zu den Altarmosaiken der Hagia Sophia zu Thessaloniki und die Frage der Datierung der Pla-

tytera, Βυζαντινά 5, 29-40, εἰκ. 1-5.

552. Touratsoglou J., A Contribution to the Lilytype Issues of Michael VIII Paleologus, ΑΔ 26, Α, 1971, 189-193, πίν. 41.

553. Touratsoglou J., Les sceaux byzantins en plomb de la Collection Michel Ritsos au Musée de Thessaloniki, Βυζαντινά 5, 269-282, πίν. 1-11, εἰκ. 1.

1 9 7 4

554. Βοκοτόπουλος Π., Ἀνασκαφή Βασιλικῆς Ἀγίας Σοφίας Μύτικα, ΠΑΕ 1972, 109-113, πίν. 86-90.

555. Γούναρης Δ., Εἰκόνα Θεοτόκου Γλυκοφιλούσης τοῦ Ἑλληνικοῦ Κολλεγίου τῆς Ρώμης, Βυζαντινά 6, 273-282, 1 εἰκ.

556. Μπούρα Λ., Οἱ ἐγκαταστάσεις τῆς ΔΕΗ καὶ τὰ «διατη-

ρητέα μνημεῖα» στὴν Ἑλλάδα, Ἀρχ. Θέματα 8, 86-91 (Summary).

557. Spatharakis I., The portraits and the date of the codex Par. Gr. 510, CA XXIII, σ. 97-105, εἰκ. 1-6.

558. Τριανταφυλλόπουλος Δ., Τοπογραφικὰ προβλήματα τῆς Μεσαιωνικῆς Εὐβοίας, ΑΕυΜ 19, 209-258.

